

**UCHWAŁA NR XLI/384/2023
RADY GMINY STRZAŁKOWO**

z dnia 23 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023 - 2030

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2023 r. poz. 40), Rada Gminy Strzałkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023 – 2030”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Strzałkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Synowiec

Załącznik do uchwały Nr XLI/384/2023
Rady Gminy Strzałkowo
z dnia 23 marca 2023 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STRZAŁKOWO
NA LATA 2023-2030

2023

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE. OBSZARY PROBLEMOWE	16
1. UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE	16
2. POTENCJAŁ GOSPODARCZY I PROBLEM BEZROBOCIA	23
3. PRZEZWYCIĘŻANIE TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH I WSPIERANIE RODZIN... ..	29
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ	39
5. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	44
6. DZIAŁANIA GMINY W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19.....	53
7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	54
8. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.	60
9. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	61
10. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA	64
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	68
12. KWESTIA UCHODźCÓW	71
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”	72
14. ANALIZA SWOT	87
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	91
IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	94
V. PROGRAMY I PROJEKTY.....	106
VI. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII.....	108
SPIS TABEL I WYKRESÓW	111

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo została przygotowana na lata 2023-2030. Powstała w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzałkowie w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z sześciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje ogólną charakterystykę gminy, z kolei trzecia część zawiera diagnozę sytuacji społecznej na jej terenie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została

przeprowadzona w następujących obszarach: *Ubóstwo i wykluczenie społeczne; Potencjał gospodarczy i problem bezrobocia; Przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych i wspieranie rodzin, Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zdrowie i problem niepełnosprawności; Działania gminy związane z pandemią Covid-19; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Edukacja i Wychowanie, Opieka nad dziećmi do lat 3.; Kultura, Sport, Rekreacja i Turystyka; Ekonomia społeczna i solidarna; Bezpieczeństwo publiczne; Kwestia uchodźców.*

W czwartej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W piątej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Szósta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Istniejące obecnie ogromne zapotrzebowanie na myślenie i działanie strategiczne wymaga podkreślenia, że przygotowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Za jego skuteczność odpowiedzialni są lokalni politycy, działacze, przedstawiciele instytucji gminnych współpracujący z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora ekonomii społecznej i solidarnej (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023-2030 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023-2030 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Słupeckim – w opracowaniu,
- Strategia Rozwoju Gminy Strzałkowo na lata 2022-2032.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie,

powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału

rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji

(np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. Budżet dla Polski wynosi 76 mld euro.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) i Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Około 60% funduszy z polityki spójności przekazanych zostanie do programów krajowych, m.in. z obszaru infrastruktury i środowiska, badań i wsparcia innowacyjności, rozwoju cyfrowego. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne w poszczególnych województwach.

Umowa Partnerstwa zakłada kontynuację realizacji dotychczasowych programów krajowych, szesnastu programów regionalnych oraz programów współpracy transgranicznej i transnarodowej.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem, który określa ramy strategiczne dla działań służących dalszemu ograniczaniu ubóstwa, rozwijaniu usług społecznych oraz wspieraniu integracji społecznej.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na następujących obszarach: przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie bezdomności, rozwijanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Dokument ustanawiając ramy strategiczne tak dla działań ogólnokrajowych, jak i regionalnych, umożliwia planowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, finansowanych zarówno ze środków krajowych, jak i z funduszy europejskich, przewidzianych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej ma na celu wzmocnienie procesów dotyczących zwiększania spójności i solidarności społecznej, a także rozwoju lokalnego i społeczno-gospodarczego, w szczególności w wymiarze wspólnot lokalnych i samorządowych. Dokument wyznacza kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

W programie przedstawiono przede wszystkim plany i działania realizowane przez administrację rządową na szczeblu krajowym oraz kompleksową strukturę systemu wsparcia ekonomii społecznej na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem roli innych przedstawicieli sektora administracji rządowej, a także jednostek samorządu terytorialnego i sektora ekonomii społecznej i solidarnej.

Działania przewidziane w dokumencie ujęto w czterech obszarach tematycznych: 1. Solidarna wspólnota lokalna (obejmuje działania dotyczące współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową), 2. Solidarny rynek pracy (zawiera działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej oraz określające warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego i najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach), 3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna (obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność), Solidarne społeczeństwo (zawiera działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną).

Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki społecznej województwa. Na podstawie diagnozy społecznej, sformułowano misję i cele polityki strategiczne i strategiczne kierunki działania regionu.

Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej (Usługi społeczne, Infrastruktura społeczna, Aktywność społeczna i obywatelska, Włączenie społeczne, Koordynacja polityki społecznej) przewidują: rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie regionu, wspieranie programów i działań mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców (w tym o cechach innowacji i eksperymentu), wyrównywanie różnic w rozwoju usług społecznych w regionie, promowanie i wspieranie współpracy sektorowej i międzysektorowej na rzecz rozwoju usług, koordynację działań publicznych i niepublicznych na rzecz rozwoju usług społecznych, zwiększanie zaangażowania mieszkańców regionu w wypracowywaniu dedykowanych dla nich rozwiązań (empowerment), wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury społecznej w regionie, dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców, wspieranie budowy infrastruktury społecznej w regionie, wspieranie procesu deinstytucjonalizacji (przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach, mieszkaniach chronionych, mieszkaniach wspieranych), wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych, nieformalnych, liderów lokalnych), wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w partycypacyjnej realizacji zadań

publicznych, wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych, zwiększanie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych, wspieranie i tworzenie programów i inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji społecznej oraz przeciwdziałanie ubóstwu, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych, poszerzanie i dostarczanie wiedzy na temat problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania oraz wzmocnienie koordynacji systemu polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Słupeckim

– w opracowaniu.

Strategia Rozwoju Gminy Strzałkowo na lata 2022-2032 jest najważniejszym dokumentem planistycznym gminy, wyznaczającym kierunki jej rozwoju.

Do kierunków istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: utworzenie klubu młodzieżowego oraz realizację inicjatyw budujących odpowiedzialną samodzielność młodzieży, podjęcie działań na rzecz stworzenia publicznego miejsca opieki nad dziećmi do lat 3. (np. przy współpracy z innymi samorządami), rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz innych ze szczególnymi potrzebami, rozwój systemu mieszkań socjalnych, chronionych, itp., wsparcie osób potrzebujących, w tym przede wszystkim rodzin i jednoosobowych gospodarstw domowych, utworzenie i koordynację systemu pomocy sąsiedzkiej, poprawę poziomu integracji społecznej (w szczególności nowych mieszkańców, ale także np. osób z niepełnosprawnościami), aktywizację bezrobotnych poprzez ich włączenie w działania na rzecz poprawy dostępności usług publicznych, wzmocnianie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych poprzez pomoc merytoryczną w celu nawiązania współpracy na rzecz zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, podnoszenie jakości edukacji w szkołach gminnych, w tym przez wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne i szersze włączanie elementów edukacji pozaformalnej, szerszą promocję oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców gminy, wdrażanie partycypacyjnego modelu zarządzania gminą, realizację działań kulturalnych, edukacyjnych itp., służących pobudzeniu tożsamości lokalnej oraz propagowanie i wdrażanie idei odnowy wsi.

Za ważne uznano również stworzenie i promocję oferty inwestycyjnej gminy przy współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami, ze szczególnym uwzględnieniem walorów komunikacyjnych (drogi, koleje), określenie wariantów współpracy i stworzenie spójnego systemu udogodnień, jakie gmina może zaoferować potencjalnemu inwestorowi w zależności od preferowanych branż lub innych czynników, pozyskanie terenów i utworzenie strefy aktywności gospodarczej poprzez doprowadzenie infrastruktury sieciowej do terenów inwestycyjnych, aktywną politykę planistyczną w zakresie zagospodarowania przestrzennego, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców poprzez stworzenie systemu zachęt do zakładania działalności gospodarczej, wsparcie rolników z terenu gminy poprzez bieżące informowanie o dostępnych szkoleniach czy źródłach dofinansowania ich działalności, wspieranie powstawania zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wzmocnienie współpracy z Inkubatorem Przetwórstwa Lokalnego oraz wspieranie go w rozwoju działalności, stworzenie sieci współpracy (m.in. z Lokalną Grupą Działania, sąsiednimi samorządami, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie) w zakresie produkcji rolnej i stworzenia produktów lokalnych, rozwój małej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, która służyć będzie przyjezdnym i mieszkańcom oraz integrację szlaków rowerowych na terenie gminy ze szlakami turystycznymi w gminach ościennych, rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych zwłaszcza łączących poszczególne miejscowości oraz wspieranie podmiotów zajmujących się utrzymaniem bezpieczeństwa w gminie.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Strzałkowo jest gminą wiejską, położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie słupeckim. Graniczy z gminą Witkowo z powiatu gnieźnieńskiego, gminą Powidz z powiatu słupeckiego, z gminą miejską i gminą wiejską Słupca oraz z gminami Kołaczkowo i Września z powiatu wrzesińskiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 142,4 km², co stanowi 17% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi 17 sołectw: Babin, Babin-Olędry, Brudzewo, Chwałkowice, Graboszewo, Janowo, Janowo-Olędry, Katarzynowo, Kornaty, Krępkowo, Młodziejewice, Ostrowo Kościelne, Paruszewo, Skarboszewo, Strzałkowo, Szemborowo i Wólka.

Obszar gminy leży na styku Równiny Wrzesińskiej, Równiny Słupeckiej oraz Obniżenia Strugi. Krajobraz gminy jest równinny, o charakterze rolniczym. Lasy zajmują niewielką powierzchnię w środkowej i północno-wschodniej części gminy. Prawną ochroną objęty jest Obszar Powidzko-Bieniszewskiego Chronionego Krajobrazu znajdujący się w północnej części gminy. Ważnym elementem zieleni urządzonej są parki dworskie oraz ogrody przydomowe.

Strzałkowo położone jest 4 km od Słupcy, 19 km od Wrześni, niespełna 40 km od Gniezna i Konina, a od stolicy województwa Poznania dzieli je ok. 70 km. Gmina leży bezpośrednio przy najważniejszych, drogowych i kolejowych, szlakach komunikacyjnych – drodze krajowej nr 92, autostradzie A2 i linii kolejowej E20. System komunikacyjny gminy uzupełniają sieci dróg powiatowych oraz gminnych.

Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, głównie sakralne oraz zespoły pałacowo-parkowe, a także zachowane cmentarze. Wśród ważniejszych wymienić należy: kościoły – św. Doroty w Strzałkowie, w Ostrowie Kościelnym, Graboszewie i Brudzewie, dwory w Radłowie i Wólce, pałac w Młodziejewicach, kaplicę i pałac w Unii, XIX-wieczne parki dworskie w Strzałkowie i w Wólce oraz cmentarz jeniecki w Łęczcu. Przez teren gminy przebiegają szlak historyczno-kulturowy „Wielkopolski szlak cysterski”, 3 szlaki rowerowe i krótki szlak łącznikowy

W czasach zaborów Strzałkowo było miejscowością graniczną. Z uwagi na dochodzącą do miejscowości kolej berlińską uchodziło za tzw. początek Europy”. W Łęczcu – miejscu, gdzie przed laty przebiegała granica pomiędzy zaborami – pruskim i rosyjskim znajduje się z Miejsce Pamięci.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.

OBSZARY PROBLEMOWE

1. UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Ubóstwo odnosi się do osób, rodzin lub grup, których zasoby – materialne, kulturowe i społeczne są ograniczone w stopniu wykluczającym je z normalnego sposobu życia w kraju, w którym mieszkają. Wyróżnia się dwie postaci ubóstwa: absolutne i relatywne. Ubóstwo absolutne definiowane jest jako niemożność zaspokojenia potrzeb uznawanych za podstawowe, natomiast ubóstwo relatywne jest przedstawiane jako forma nadmiernej nierówności społecznej.

Wykluczenie jest sytuacją oznaczającą niemożność uczestnictwa w życiu społecznym na jego wielu płaszczyznach – w życiu gospodarczym, politycznym i kulturowym poprzez brak dostępu do zasobów, dóbr i instytucji lub ograniczenie praw. Wykluczenie dotyka i może dotyczyć m.in. osoby w kryzysie bezdomności, starsze, samotne, z niepełnosprawnościami, w konflikcie z prawem, naruszające normy społeczne, ubogie, o ograniczonym dostępie do informacji.

Działania przeciwdziałające ubóstwu i wykluczeniu zawarte są m.in. w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”. Głównym ich założeniem jest tworzenie dla ludzi borykających się z ubóstwem i wykluczeniem perspektyw, szans i sposobności oraz zasobów, które przywrócą im możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Dla efektywnego podjęcia działań zaradczych istotne jest ustalenie źródeł problemu, a te w przypadku ubóstwa znajdują się zarówno w czynnikach ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych. W literaturze przedmiotu przyczyny ubóstwa są podzielone na trzy grupy: osobowe, subiektywne oraz obiektywno-strukturalne. Przyczyny należące do pierwszej grupy są niezależne od jednostki i zalicza się do nich kalectwo, niepełnosprawność umysłową i fizyczną, choroby długotrwałe czy podeszły wiek. Osoby znajdujące się w tej grupie trafiły tam m.in. poprzez wady wrodzone, choroby czy w wyniku tragicznych zdarzeń losowych i nie są w stanie zapewnić sobie minimum egzystencji oraz brać swobodnego udziału w życiu społecznym. Druga grupa to obszar czynników subiektywnych, do której należą przyczyny zależne od jednostki. Zaliczamy do niej postawy i cechy charakteru osób dotkniętych przez ubóstwo, a są to m.in.: odmienny system

wartości od powszechnie obowiązującego w danej społeczności, brak zasad, niechęć do pracy, a także do nauki, nieuczciwość, niezaradność i niegospodarność, lenistwo. Grupa trzecia to przyczyny obiektywno-strukturalne – niezależne od woli jednostki czy grupy. Zalicza się do niej pomoc udzielaną przez państwo, gdyż poprzez świadczenia socjalne lub inne działania społeczeństwo może także utracić motywację do pracy i kształcenia się.

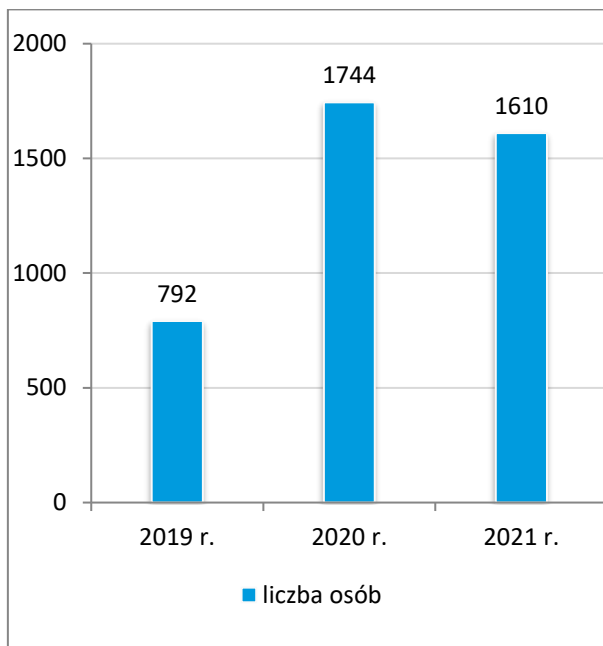
Ubóstwo i wykluczenie mogą mieć podobne przyczyny, zwykle różnorodne występujące na poziomie bliższym jednostce i rodzinie oraz odnoszące się do całych społeczeństw. Zagroženiami są m.in.: starość, niepełnosprawność, choroby, śmierć w rodzinie, rozwód, konflikt z prawem, wychowanie się w rodzinie dysfunkcyjnej, z niskimi zasobami materialnymi i kulturowymi; dyskryminujące zachowania w miejscu pracy, zderzenie z negatywnymi stereotypami (z uwagi na płeć, pochodzenie, religię, kolor skóry)

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. poniżej minimum egzystencji żyło prawie 2 mln Polaków. Zasięg skrajnego ubóstwa wzrósł w 2020 r. do poziomu 5,2% z 4,2%. w 2019 r. Biorąc pod uwagę liczbę ludności Polski w 2019 i 2020 r., wspomniane wskaźniki przekładają się na wzrost liczby osób objętych skrajnym ubóstwem o około 377 tys. W grupie wiekowej 0-17 lat, której liczebność w 2020 r. wyniosła 6.954.000, liczba osób objętych skrajnym ubóstwem była równa 410.286 (wskaźnik 5,9%). Populacja Polaków w wieku 18-64 lata wyniosła 22.771.000 – wśród nich ubóstwo skrajne dotyczyło 1.161.321 osób (wskaźnik 5,1%). Liczba ludności po 65. roku życia wyniosła 7.120.000, co przełożyło się na 313.280 seniorów żyjących w skrajnym ubóstwie (wskaźnik 4,4%). Z uwagi na obecną sytuację geopolityczną i spodziewaną recesję można przypuszczać, że wzrośnie zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

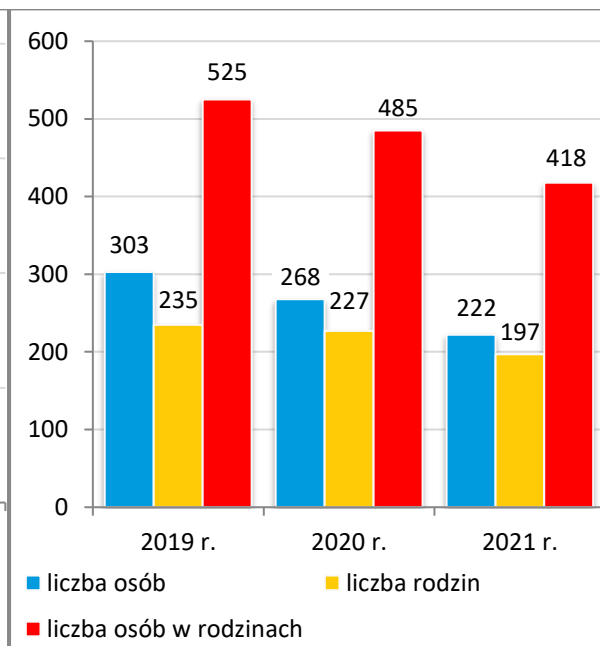
W gminie Strzałkowo liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2020-2021, była znacznie wyższa niż w 2019 r. (792 w 2019 r., 1.744 w 2020 r., 1.610 w 2021 r.). Jednocześnie stale spadała liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 525 w 2019 r. do 418 w 2021 r.), świadczenie pieniężne (z 502 w 2019 r. do 387 w 2021 r.) i niepieniężne (ze 181 w 2019 r. do 92 w 2021 r.) oraz z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 575 w 2019 r. do 440 w 2021 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 1. Osoby w gminie, którym w latach 2019-2021 udzielono pomocy i wsparcia

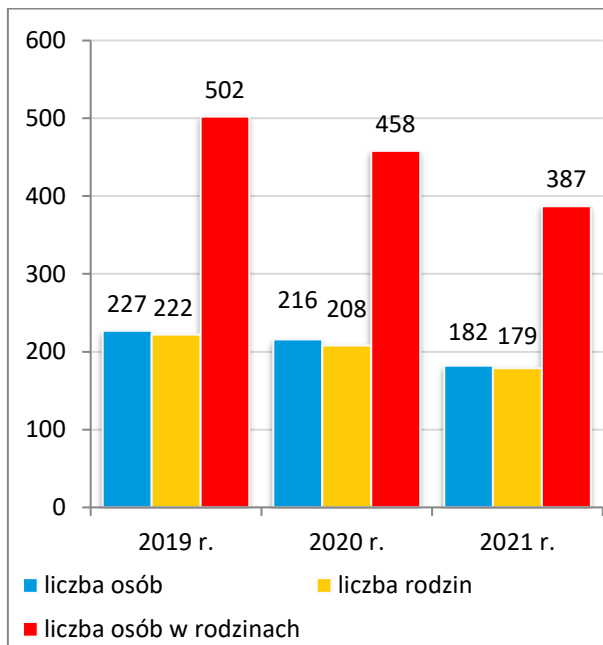

Wykres 2. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie

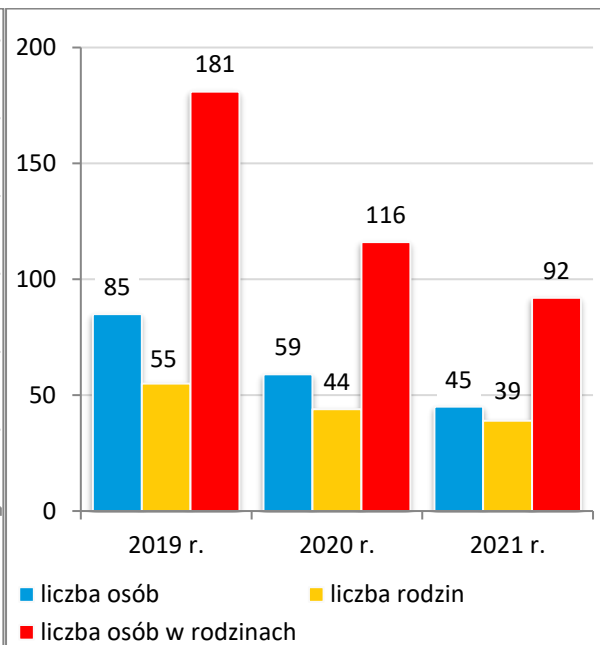

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Wykres 3. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie pieniężne

Wykres 4. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie niepieniężne

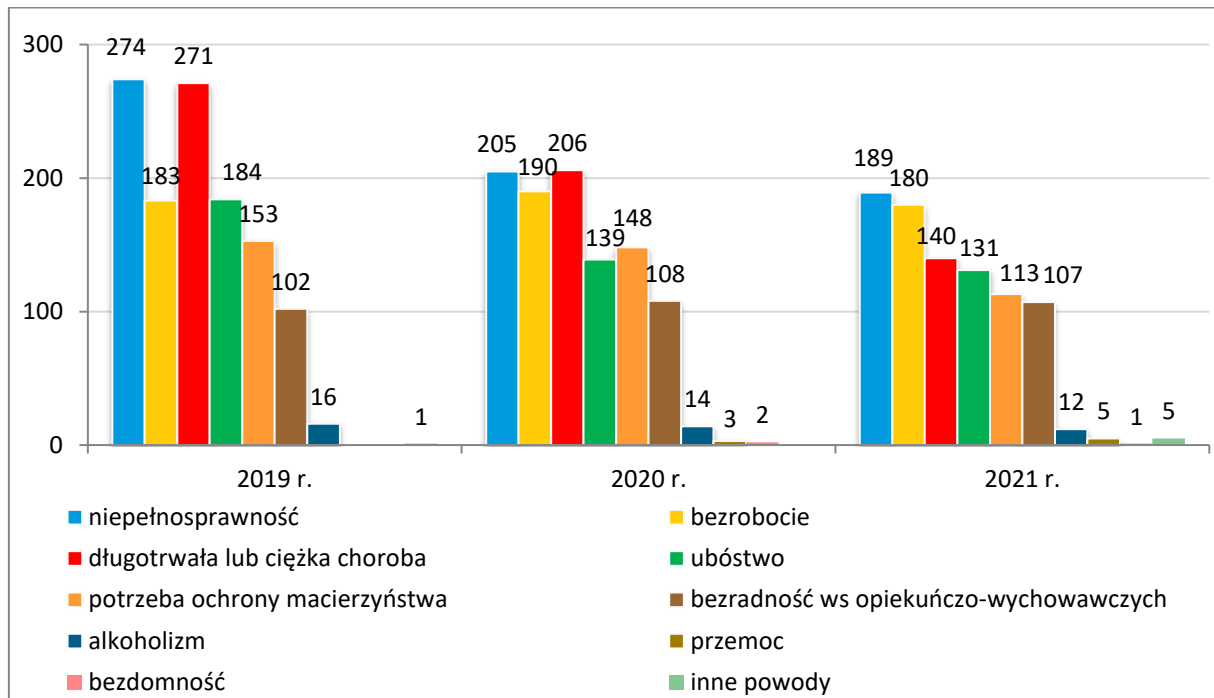

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2019-2021 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny zmagające się z niepełnosprawnością, bezrobociem, długotrwałą lub ciężką chorobą i ubóstwem, a także wymagające

ochrony macierzyństwa i wielodzietności oraz bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2021 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W latach 2019-2021 systematycznie zmniejszała się liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z głównych powodów przyznawania świadczeń, tj. niepełnosprawności (z 274 w 2019 r. do 189 w 2021 r.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (z 271 w 2019 r. do 140 w 2021 r.), ubóstwa (ze 184 w 2019 r. do 131 w 2021 r.) oraz w związku z potrzebą ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (ze 153 w 2019 r. do 113 w 2021 r.). Jednocześnie niewielkim wahaniom ulegała liczba odbiorców wsparcia zmagających się z bezrobociem (183 w 2019 r., 190 w 2020 r., 180 w 2021 r.) oraz z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (102 w 2019 r., 108 w 2020 r., 107 w 2021 r.).

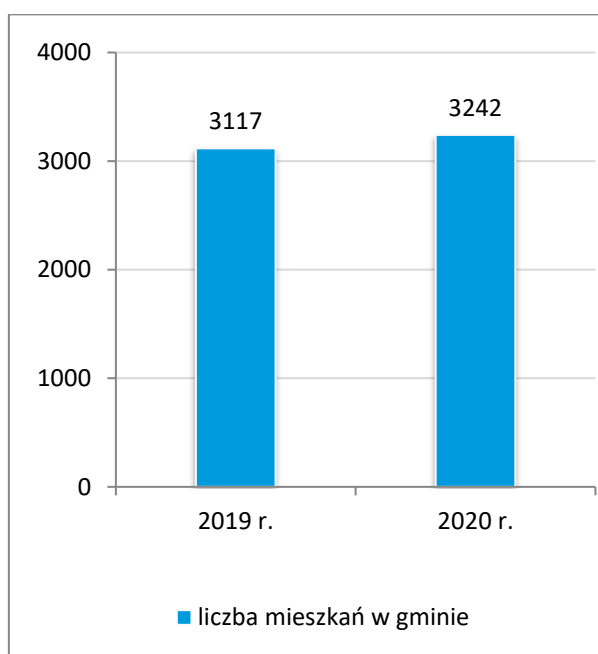
Według badań Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. 20% Polaków żyło poniżej relatywnej granicy ubóstwa; znaczna większość z nich to osoby starsze i rodziny wielodzietne. Skala ta sprawia, że wiele rodzin nie jest w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoich potrzeb mieszkaniowych na odpowiednim poziomie – Polska ma jeden z najniższych wskaźników liczby mieszkań na 1.000

mieszkańców (392) wśród krajów Unii Europejskiej. Z danych Eurostatu wynika z kolei, że na każdego mieszkańca Polski przypada 1,2 pokoju – to jeden z najgorszych wyników wśród krajów Wspólnoty. Blisko 37% Polaków mieszka w przeludnionych mieszkaniach.

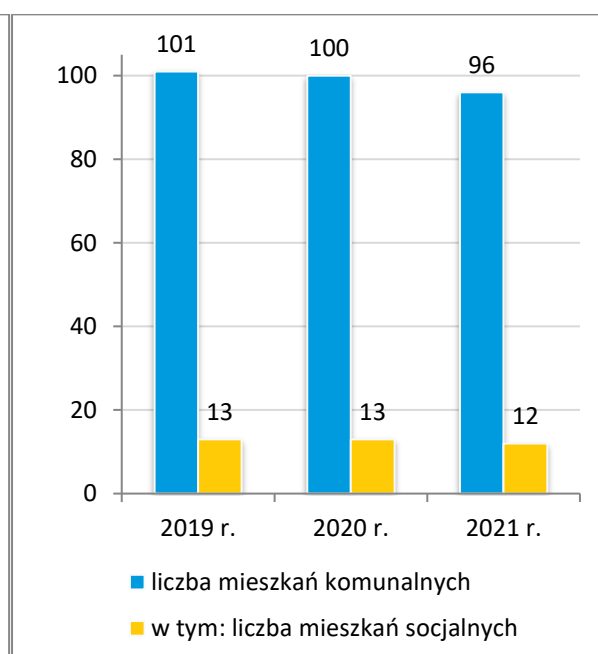
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. liczba mieszkań w gminie zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (z 3.117 w 2019 r. do 3.242 w 2020 r.; brak danych za 2021 r.). Z kolei z danych Urzędu Gminy Strzałkowo wynika, że w latach 2019-2021 liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy nieznacznie zmniejszyła się (101 w 2019 r., 100 w 2020 r., 96 w 2021 r.). Jednocześnie wzrosła liczba wniosków o przydział takiego lokalu (5 w 2019 r., 7 w 2020 r., 11 w 2021 r.). Wśród mieszkań komunalnych było kilkanaście mieszkań socjalnych (po 13 w latach 2019-2020, 12 w 2021 r.). Oczekiwało na nie kilka osób (1 osoba w 2019 r., 2 osoby w 2020 r., 3 osoby w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 6. Mieszkania w gminie w latach 2019-2020

Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Gminy Strzałkowo.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2020 r. większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 98,9% mieszkań, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 95,7% i 91,1% mieszkań, a centralne ogrzewanie posiadało 76,4% mieszkań na obszarze gminy. Na terenie gminy do sieci gazowej podłączonych było 12,6% mieszkań.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	14	11	13
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	22.678	25.496	30.560
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	3	3	3
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	429	340	164

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

Problem ubóstwa i wykluczenia w szczególności dotyczy osoby będące w kryzysie bezdomności. Bezdomność wynika z wielu, często nakładających się na siebie przyczyn – zwykle jest to rozpad rodziny, uzależnienia, brak pracy, przemoc w rodzinie, zadłużenia i eksmisja, nierzadko zaburzenia osobowości.

Z „Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych”, które odbyło się w nocy z 13 na 14 lutego 2019 r., wynika, że w Polsce z problemem bezdomności zmaga się ok. 30,3 tys. osób – 82,1% stanowią mężczyźni, 14,6% kobiety, a pozostałe 3,3% dzieci. Zdecydowana większość z nich – 80% – przebywa w różnego rodzaju placówkach, a blisko 20% w miejscach niemieszkalnych, czyli np. w pustostanach, altanach działkowych, garażach. Ostatnie badania wykazały, że coraz częściej bezdomnością zagrożeni są młodzi ludzie opuszczający placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzież z rodzin defaworyzowanych.

Udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom w kryzysie bezdomności to zadanie własne gmin. Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób w kryzysie bezdomności i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Strzałkowo zjawisko bezdomności ma charakter jednostkowy, a pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie. Z powodu bezdomności Ośrodek udzielił wsparcia 2 osobom w 2020 r. i 1 osobie w 2021 r.

Osobom w kryzysie bezdomności z gminy mogą być udzielane świadczenia pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych, a także w postaci schronienia w ośrodkach wsparcia, które zapewniają całodobowe i tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej i rozwiązanie problemu bezdomności. W latach 2019-2021 do tych placówek należały prowadzone przez Fundację na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem – Schronisko dla Kobiet w Śremie (ul. Dutkiewicza 8a, 63-100 Śrem) i Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Nochowcu (ul. Śremska 12, 63-100 Śrem). W 2022 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie rozpoczął współpracę ze Stowarzyszeniem Monar, prowadzącym Schronisko dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalnię Markot w Zielińcu (Zieliniec 73, 62-306 Kołaczkowo).

Z schronienia ze skierowaniem z GOPS skorzystała 1 osoba w 2020 r., a koszt pomocy wyniósł 1,836 zł. W 2019 i 2021 r. taka pomoc nie była świadczona.

Wykluczenie komunikacyjne jest przeszkodą w realizacji konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, przy czym określanie potrzeb w zakresie komunikacji i zaspokajanie ich leży obecnie w gestii samorządów. Warto wyjaśnić, iż problem definiowany jako prawa i wolności obywatelskie ma bardzo przyziemny aspekt, a mianowicie są to utrudnienia w dojeździe do pracy, niemożność dotarcia do placówki służby zdrowia w razie choroby, do instytucji gminnych w razie potrzeby skorzystania z jakiejś formy pomocy, do placówek wsparcia dziennego i samopomocy (np. dziennego domu pobytu, klubu seniora, klub AA, placówek kulturalnych, jak np. biblioteka). Problem dotyka szczególnie mieszkańców mniejszych miejscowości a nasilił się w okresie pandemii Covid-19 wobec

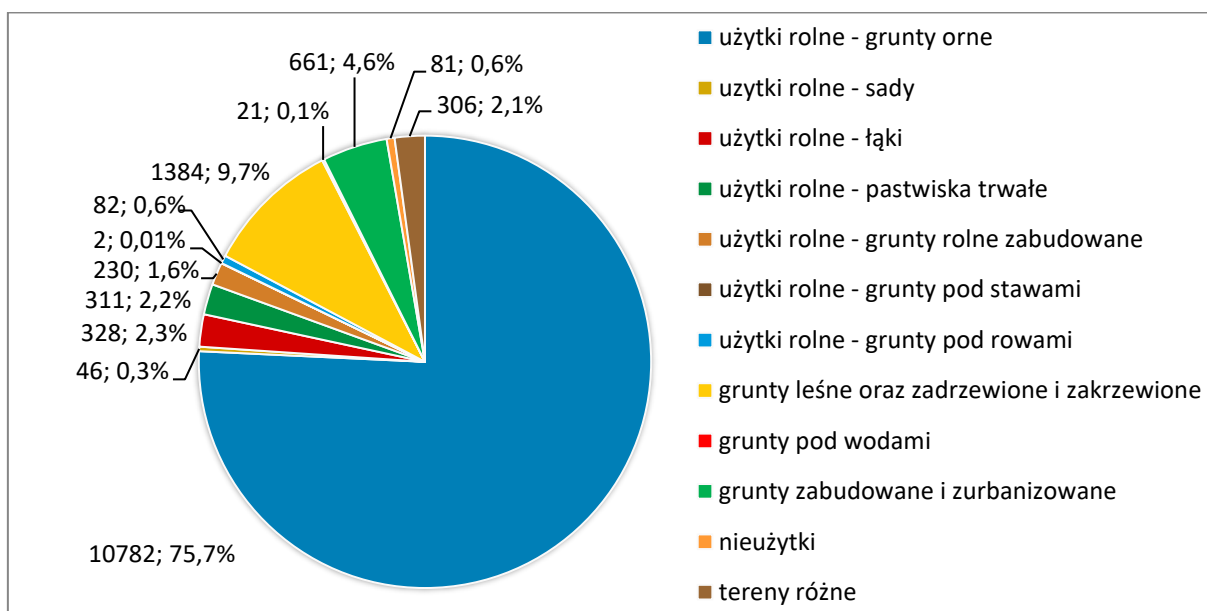
bankructw części przewoźników i zmniejszenia liczby tras, przystanków oraz częstotliwości kursów.

W gminie Strzałkowo organizatorem transportu zbiorowego jest Starosta Słupecki. Usługi komunikacji publicznej realizuje PKS w Koninie S.A., Koleje Wielkopolskie, Pai Trans Paweł Sobolewski oraz autobusy szkolne. Ocenia się, że dobry dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy Strzałkowa, Stawu, Wólki i Łęczca, natomiast z trudnościami w tym zakresie zmagają się mieszkańcy miejscowości: Szemborowo, Młodziejewice, Kościanki, Graboszewo i Chwałkowice.

2. POTENCJAŁ GOSPODARCZY I PROBLEM BEZROBOCIA

Gmina Strzałkowo jest gminą o charakterze rolniczym, z wysoką kulturą rolniczą, na terenie której występują korzystne warunki przyrodnicze do produkcji rolnej. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne (82,7%), w tym grunty orne (75,7%), łąki i pastwiska (4,5%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 9,7% obszaru gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

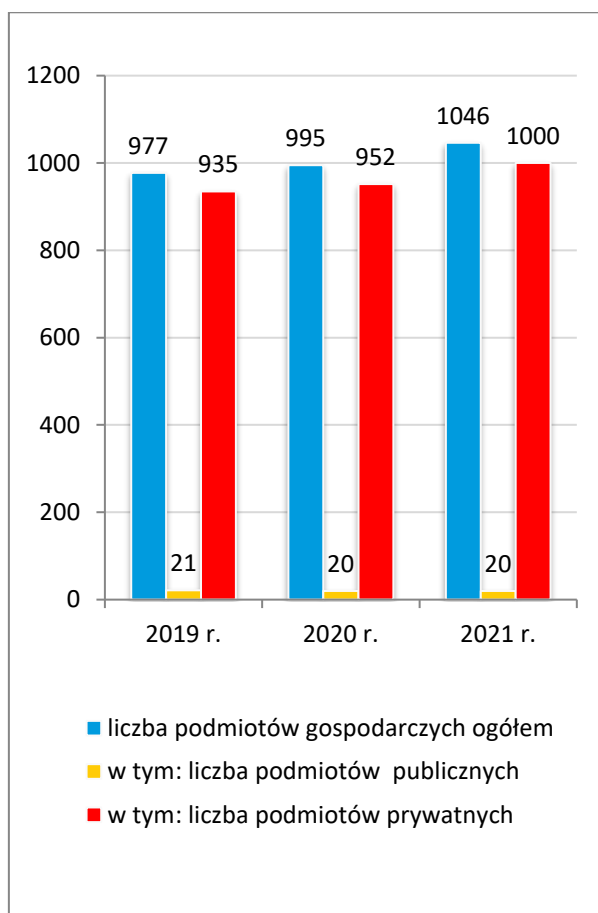
W gminie występują żyzne gleby z dominującą na nich uprawą zbóż, przede wszystkim pszenicy, a w ostatnich latach także kukurydzy. Najliczniej występują gleby III klasy bonitacyjnej zajmując 34,9% obszaru upraw.

Z danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wynika, że w gminie Strzałkowo znajduje się 527 gospodarstw rolnych, z czego 524 indywidualne. Przeważają gospodarstwa duże o powierzchni 15 ha i więcej (216). Spośród gospodarstw rolnych w gminie, 503 gospodarstwa prowadzą sprzedaż swoich produktów, natomiast 24 gospodarstwa działają wyłącznie na własne potrzeby.

W latach 2019-2021 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 977 w 2019 r. do 1.046 w 2021 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (935 w 2019 r., 952 w 2020 r., 1.000 w 2021 r.). Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie działało w takich branżach, jak: budownictwo (308 podmioty), handel i usługi w zakresie napraw (200).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2019-2021

Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2021 r.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Rolniczy charakter gminy stwarza warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, a także sprzyja funkcjonowaniu firm z sektora rolniczego, które są największymi pracodawcami w gminie. Należą do nich: Spółdzielnia Mleczarska Udziałowców Strzałkowo, Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Ziemiaczanego – Zakład Produkcyjny w Stawie, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” Strzałkowo, Ubojnia Zwierząt Rzeźnych Babin. Spoza branży rolniczej liczącym się pracodawcą w gminie jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzałkowie.

W ostatnich latach istotne znaczenie w gospodarce gminy zachowuje rolnictwo, ale rozwija się także branża budowlana. Szans dla rozwoju gospodarczego gminy upatruje się m.in. we współpracy z sąsiednimi samorządami i organizacjami pozarządowymi, także dzięki opracowaniu i promocji oferty inwestycyjnej oraz systemu ulg dla powstających podmiotów gospodarczych.

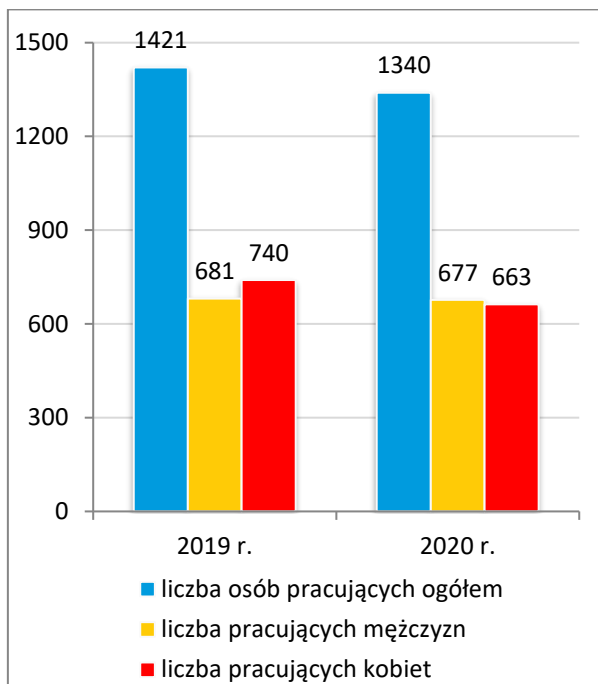
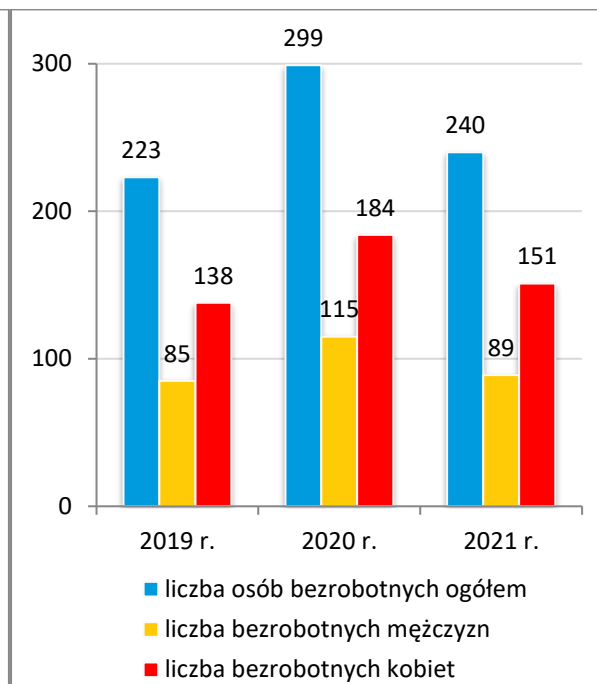
Szacuje się, że liczba miejsc pracy na terenie gminy jest wystarczająca. Część jej mieszkańców, ok. 25%, podejmuje zatrudnienie na terenie gmin Września i Słupca oraz w Swarzędzu i Poznaniu.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Strzałkowo zmniejszyła w stosunku do 2019 r. (z 1.421 w 2019 r. do 1.340 w 2020 r.; brak danych za 2021 r.). Spadła również liczba osób pracujących na 1.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (z 220,2 w 2019 r. do 209,7 w 2020 r.).

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy wynika, że po wzroście w 2020 r., w 2021 r. spadła liczba osób bezrobotnych w gminie (223 w 2019 r., 299 w 2020 r., 240 w 2021 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (138 w 2019 r., 184 w 2020 r., 151 w 2021 r.).

Po wzroście w 2020 r., rok później zmniejszył się udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym (3,5% w 2019 r. 4,7% w 2020 r. i 3,8% w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2019-2020***Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2019-2021**

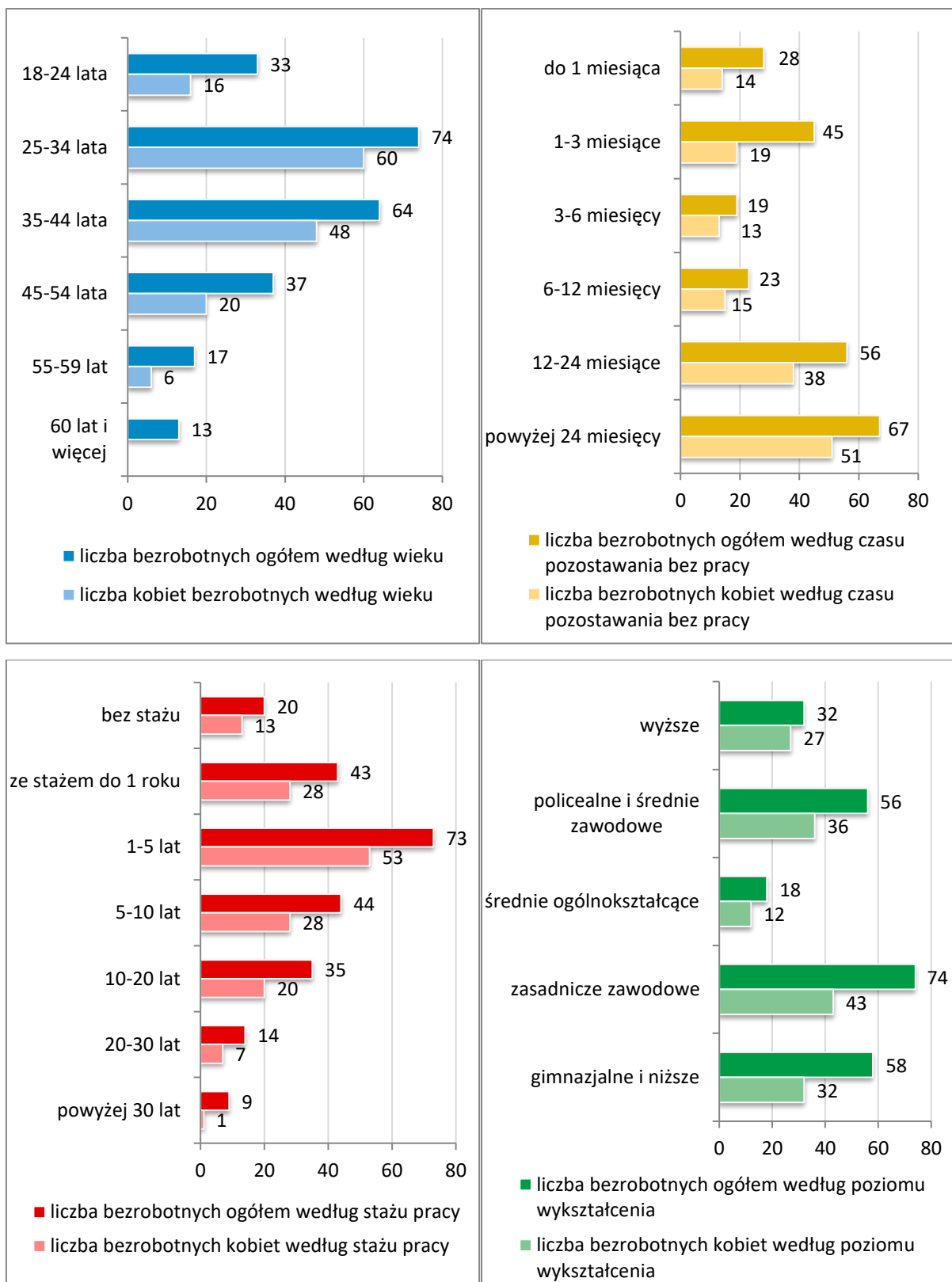
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Na koniec 2021 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (75 osób, w tym 60 kobiet) oraz 35-44 lata (64 osoby, w tym 48 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, powyżej 12 miesięcy (łącznie 123 osoby, w tym 89 kobiet), osoby z krótkim stażem pracy – od roku do 5 lat (73 osoby, w tym 53 kobiety), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (74 osoby, w tym 43 kobiety).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

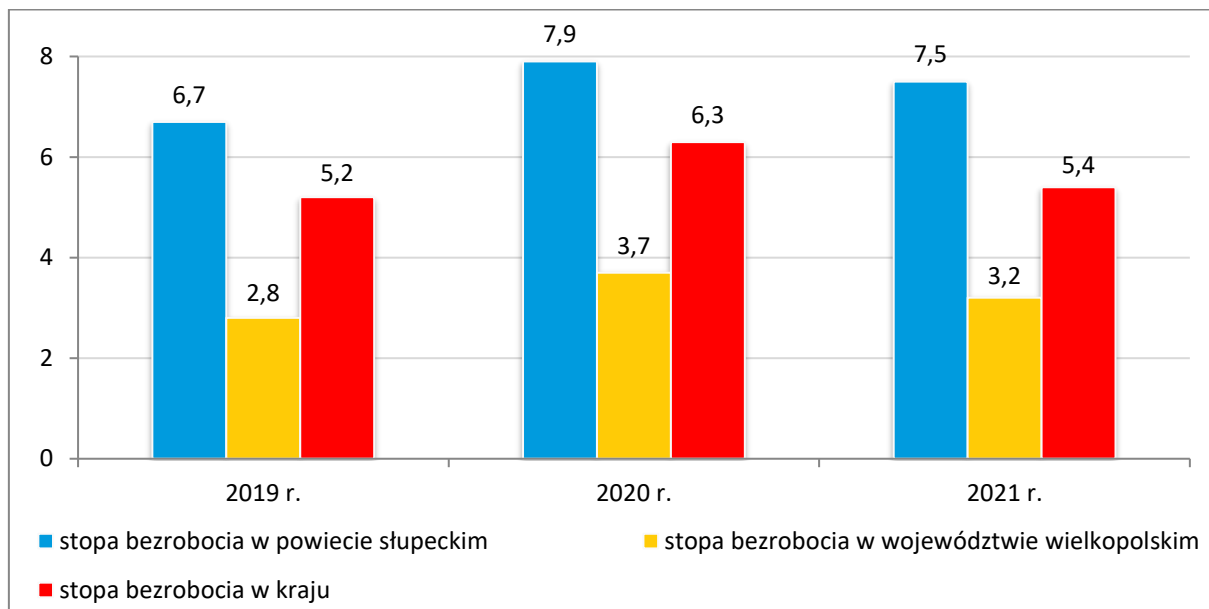
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2021 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy.

W latach 2019-2021 stopa bezrobocia w powiecie słupeckim była wyższa niż w województwie wielkopolskim i wyższa niż w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Stopa bezrobocia w powiecie słupeckim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2019-2021 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując dobre i bardzo dobre informacje o malejących wskaźnikach bezrobocia w całym kraju warto zwrócić uwagę, iż o rzeczywistej kondycji rynku pracy świadczy stan zatrudnienia i bierności zawodowej. Bierni zawodowo to osoby, które nie miały zatrudnienia, nie szukały go i nie były gotowe do podjęcia żadnej zawodowej aktywności.

Powodów bierności zawodowej jest kilka, przy czym ekonomiści i eksperci najczęściej wymieniają wyższe świadczenia socjalne jako element, który wiele osób zdolnych do podjęcia pracy zniechęca do jakiegokolwiek aktywności; obniżenie wieku emerytalnego, które dezaktywowało dużą grupę osób oraz przyczyny kulturowe – w Polsce dla znacznej grupy obywateli praca nie jest wartością, pracują tylko ci, którzy muszą, by przeżyć.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2021 r. wykazało, że biernych zawodowo w Polsce było ponad 13 mln obywateli (przy ok. 17 mln aktywnych), w tym ponad 1/3 jest w wieku produkcyjnym.

Poważnym problemem jawi się również zjawisko zwane NEET (ang. not in employment education or training), określające młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych, którzy nie uczą się i nie pracują. Według danych Eurostatu młodzi ludzie w wieku 20-34 lata niepracujący i nieuczący się stanowią ponad 16% swojej grupy wiekowej.

Osobnym zagadnieniem jest tzw. „szara strefa” – osoby pracujące bez rejestracji, często za granicą. Według szacunków Głównego Urzędu Statystycznego, w szarej strefie pracuje ok. 900 tys. osób, czyli ponad 5% aktywnych zawodowo. Możliwe jednak, że jest to liczba mocno niedoszacowana.

3. PRZEZWYCIĘŻANIE TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH I WSPIERANIE RODZIN

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to z kolei zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W gminie Strzałkowo zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2021 r. kadrę GOPS-u stanowiło 20 osób, w tym kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, kierownik sekcji świadczeń i pomocy środowiskowej, kierownik sekcji świadczeń rodzinnych i wychowawczych, 4 pracowników socjalnych. W analizowanym roku Ośrodek nie spełniał wynikającego z art. 110 ust. 11-12

ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub 50 rodzin na 1 pracownika socjalnego, nie mniej niż 3 pracowników.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Kadra GOPS-u w 2021 r.

	liczba osób
kadra kierownicza	3
pracownicy socjalni	4
pozostali pracownicy	13

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W latach 2020-2021 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w 2019 r. (15.889.719 zł w 2019 r., 19.321.818 zł w 2020 r., 19.406.809 zł w 2021 r.). Wpływ na to miał głównie wzrost wysokości środków finansowych wydatkowanych na realizację świadczeń wychowawczych oraz świadczeń rodzinnych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2019-2021

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2019 r.	w 2020 r.	w 2021 r.
ogółem	15.889.719	19.321.818.	19.406.809
w tym w budżecie GOPS-u	15.504.960	19.072.521.	19.107.278
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	7.234	1.598	4.430
przeciwdziałanie alkoholizmowi	178.898	74.195	100.464
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	150.663	131.336	139.150
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	3.500	2.350	7.785
składki na ubezpieczenia zdrowotne	7.791	9.663	9.701
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	254.061	255.329	299.519
dotądki mieszkaniowe	118.836	117.178	119.436
zasiłki stałe	106.944	107.372	108.978
Ośrodek Pomocy Społecznej	1.095.222	1.272.405	1.531.794
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0
pomoc w zakresie dożywiania	303.499	257.279	260.000
pozostała działalność	0	1.242	0

rodzina			
świadczenie wychowawcze	8.829.255	11.533.409	11.471.107
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4.325.834	5.000.177	5.170.600
wspieranie rodziny	428.191	433.515	22.409
rodziny zastępcze	0	0	0
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0	68.444	86.235
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	79.791	56.326	75.201

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2019-2021

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	
pieniężn	zasiłek stały	19	19	22	106.944	107.372	108.978
	zasiłek okresowy	49	50	52	99.511	114.893	114.519
	zasiłek celowy	210	200	169	423.950	388.442	426.049
niepieniężne	posiłek	65	33	24	30.010	7.597	12.885
	schronienie	0	1	0	0	1.836	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w DPS	5	4	4	150.663	131.336	139.150
usługi	usługi opiekuńcze	20	18	21	175.297	154.195	180.973
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	1*	X	X	X
	praca socjalna	235*	732*	351*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	0	0	0	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2019-2021 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, dopłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób objętych zasiłkiem celowym zmniejszała się z roku na rok (210 w 2019 r., 200 w 2020 r., 169 w 2021 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”. Program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu mogą być także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2020-2021 liczba osób objętych posiłkiem zmniejszała się z roku na rok (65 w 2019 r., 33 w 2020 r., 24 w 2021 r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował, przy współpracy z Bankiem Żywności, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa. Zadanie polegało na kwalifikowaniu rodzin i wydawaniu skierowań do otrzymania pomocy dystrybuowanej przez Caritas. W latach 2019-2021 liczba rodzin, które skierowano do pomocy stale spadała (116 w 2019 r., 76 w 2020 r., 64 w 2021 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba w latach 2019-2021 była podobna (5 w 2019 r., po 4 w latach 2020-2021).

Wśród usług kluczową rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Po znacznym wzroście w 2020 r., rok później liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, dwukrotnie spadła (235 w 2019 r., 732 w 2020 r., 351 w 2021 r.).

Wśród usług istotne znaczenie miały także usługi opiekuńcze. W latach 2019-2021 liczba osób nimi objętych była na podobnym poziomie (20 w 2019 r., 18 w 2020 r., 21 w 2021 r.).

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, GOPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pokrywał koszty pobytu dzieci z gminy w pieczy zastępczej. W latach 2019-2021 pracował 1 asystent rodziny (w 2019 r. środki na pokrycie kosztów jego zatrudnienia pozyskano w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”, a w latach 2020-2021 w ramach Programu „Asystent rodziny”), pod którego opieką pozostawało kilka rodzin (1 w 2019 r., 2 w 2020 r., 3 w 2021 r.).

W latach 2019-2021 gmina ponosiła odpłatność za pobyt w pieczy zastępczej kilkoro, w każdym roku, dzieci (po 3 w latach 2019-2020, 5 w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2019-2021

dzieci w pieczy zastępczej	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny	1	2	3
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem	3	3	5
liczba dzieci w rodzinie zastępczej	3	3	5
w tym: liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (w zł)	5.702	8.274	12.159

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W analizowanym okresie GOPS wypłacał także świadczenia wychowawcze. W latach 2020-2021 liczba przyznanych świadczeń była wyższa niż w 2019 r. (17.699 w 2019 r., 22.961 w 2020 r., 22.793 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie w latach 2019-2021

świadczenia wychowawcze	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba przyznanych świadczeń	17.699	22.961	22.793
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	1175	1277	1300
kwota przyznanych świadczeń (w zł)	8.833.755	11.436.319	11.373.599

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W latach 2019-2021 Ośrodek zajmował się także przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba stale zmniejszała się (z 16.970 w 2019 r. do 14.389 w 2021 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 10.569 w 2019 r. do 7.878 w 2021 r.), Uwagę zwraca stały wzrost liczby przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych (z 786 w 2019 r. do 1.080 w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	10.569	9.069	7.878
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	5.209	5.063	5.128
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	786	1.003	1.080
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	84	6	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	70	66	51
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	252	315	252
ogółem			
liczba świadczeń	16.970	15.522	14.389

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W analizowanym okresie Ośrodek przyznawał także zasiłek dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2019-2021 GOPS wypłacił odpowiednio 114, 24 i 18 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 69.140, 14.880 i 8.760 zł.

W latach 2019-2021 Ośrodek przyznał 1, w każdym roku, jednorazowym świadczeniu z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez GOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2019-2021 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była na podobnym poziomie (po 37 w latach 2019-2020, 38 w 2021 r.), a liczba wydanych świadczeń po spadku w 2020 r., rok później wzrosła (672 w 2019 r., 576 w 2020 r., 630 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	37	37	38
liczba przyznanych świadczeń	672	576	630
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	288.600	258.150	270.229

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W latach 2019-2020 GOPS przyznawał także świadczenie „Dobry Start” – jednorazowe wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny w wysokości 300 zł. Ośrodek wypłacił odpowiednio 1.353 i 1.348 świadczeń na łączną kwotę odpowiednio 405.900 i 404.400 zł. W 2021 r., w związku ze zmianami przepisów

prawa, obsługę programu „Dobry Start” przekazano do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Świadczenia „Dobry Start” przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba wypłaconych świadczeń	1.353	1.348	0
łącznie kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	405.900	404.400	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Realizując zapisy ustawy o Karcie Dużej Rodziny, stanowiącej system zniżek dla rodzin wielodzietnych, w latach 2019-2021 Ośrodek zajmował się również wydawaniem Kart Dużej Rodziny. Ich liczba w latach 2020-2021 była niższa niż w 2019 r. (409 w 2019 r., 125 w 2020 r., 182 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Karty Dużej Rodziny przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba przyjętych wniosków	188	48	39
liczba przyznanych kart	409	125	182
wydatki na obsługę karty (w zł)	1.294	381	505

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, świadcząc pracę socjalną wobec ofiar i sprawców przemocy oraz będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Strzałkowo. W latach 2019-2021 do Zespołu wpłynęło odpowiednio 20, 9 i 16 „Niebieskich Kart”; procedurę tę prowadzono z odpowiednio 18, 17 i 24 rodzinami.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie, poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzałkowie, działają dom seniora, warsztat terapii zajęciowej, świetlica środowiskowa, mieszkania chronione oraz prowadzony przez starostę słupeckiego dom pomocy społecznej.

Dane szczegółowe na temat instytucji wsparcia w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Dom Seniora w Strzałkowie , al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: wsparcie dzienne, organizacja czasu wolnego, integracja międzypokoleniowa. Kategoria klienta: osoby starsze.
Warsztat Terapii Zajęciowej w Babinie , Babin 13, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: różne formy rehabilitacji, edukacji, wypoczynku i integracji; terapia zajęciowa. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnościami i upośledzeniem umysłowym.
Dom Pomocy Społecznej w Strzałkowie , ul. Pułaskiego 1, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dorośli mężczyźni z niepełnosprawnością intelektualną.
Mieszkania chronione w Strzałkowie , ul. Górna 12, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: lokale mieszkalne, których warunki pozwalają na przygotowanie osób w nich mieszkających do prowadzenia samodzielnego życia, uczestnictwa w życiu społecznym i ułatwiają integrację społeczną. Kategoria klienta: osoby opuszczające pieczę zastępczą
Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie , al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo	Zakres oferowanych usług: działalność opiekuńczo-wychowawcza, wsparcie dzienne, pomoc w nauce, zagospodarowanie czasu wolnego. Kategoria klienta: dzieci uczęszczające do szkoły podstawowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci zaniedbanych wychowawczo
Zespół Placówek Wsparcia Rodziny „Szansa” ul. Górna 12, 62-420 Strzałkowo (od 2023 r.)	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Mieszkańcy gminy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy , ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.

<p>Zespół Placówek Wspierania Rodziny „Szansa” w Kosewie, Kosewo, 62-402 Ostrowite (do 12.2022r.)</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka: wychowanie, edukacja, zapewnienie rozwoju psychofizycznego, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych i społecznych. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.</p>
<p>Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku, ul. Niska 2, 62-406 Łądek</p>	<p>Zakres oferowanych usług: doraźna opieka, wychowanie i edukacja na czas trwania sytuacji kryzysowej. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.</p>
<p>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Słupcy, ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca</p>	<p>Zakres oferowanych usług: opieka i wychowanie, edukacja specjalna, pomoc terapeutyczna, rewalidacja. Kategoria klienta: dzieci i młodzież o różnych stopniach niepełnosprawności intelektualnej.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Zagórowie, ul. dr. Lidmanowskiego 4, 62-410 Zagórow</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej we Wrześni, ul. Szkolna 25, 62-300 Września</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Skubarczewie, Skubarczewo 4, 62-436 Orchowo</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore.</p>
<p>Schronisko dla Kobiet w Śremie, ul. Dutkiewicza 8a, 63-100 Śrem</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, żywienia, odzież, środki higieny, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.</p>
<p>Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Nochowie, ul. Śremska 12, 63-100 Śrem</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, żywienia, odzież, środki higieny, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.</p>
<p>Schronisko dla Osób Bezdomnych i Ogrzewalnia Markot w Zielińcu, Zieliniec 73, 62-306 Kołaczkowo</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, żywienia, odzież, środki higieny, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności, tymczasowe schronienie w ogrzewalni. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.</p>
<p>Zakład Aktywności Zawodowej w Słupcy, ul. Batorego 1, 62-400 Słupca</p>	<p>Zakres oferowanych usług: zapewnienie miejsc pracy przystosowanych do indywidualnych niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa, społeczna i lecznicza. Kategoria klienta: osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.</p>

<p>Punkt nieodpłatnych porad prawnych w Słupcy, ul. Poznańska 18, 62-400 Słupca</p>	<p>Zakres oferowanych usług: rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji. Kategoria klienta: osoby, których nie stać na odpłatną pomoc prawną.</p>
<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupcy, ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca</p>	<p>Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.</p>

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ

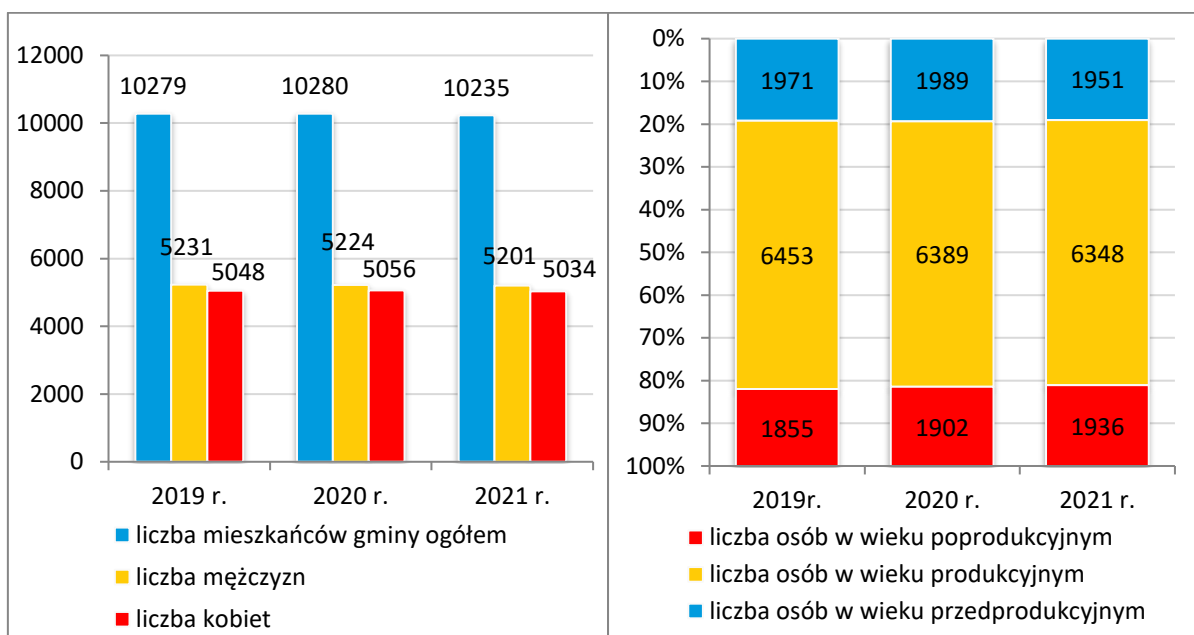
Z danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wynika, że w Polsce mieszka 38.036 tys. osób (48,3% populacji stanowią mężczyźni, a 51,7% kobiety). W ciągu dekady liczba ludności kraju zmniejszyła się o 476 tys. osób.

Liczba ludności Polski spada systematycznie od 2013 r., a demografowie prognozują, że trend spadkowy utrzyma się przez wiele następnych lat i prawdopodobne, że w 2035 r. Polska liczyć będzie już tylko ok. 36 mln mieszkańców. Jako możliwe przyczyny wskazywane są uwarunkowania ekonomiczne, demograficzne i kulturowe. Przy czym procesy nie przebiegają jednakowo dla każdego regionu.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. liczba ludności gminy Strzałkowo była niższa niż w latach 2019-2020 (10.279 w 2019 r., 10.280 w 2020 r., 10.235 w 2021 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowili mężczyźni.

W analizowanym okresie wahaniom ulegała liczba dzieci i młodzieży, stale zmniejszała się liczba osób w wieku produkcyjnym, systematycznie rosła natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

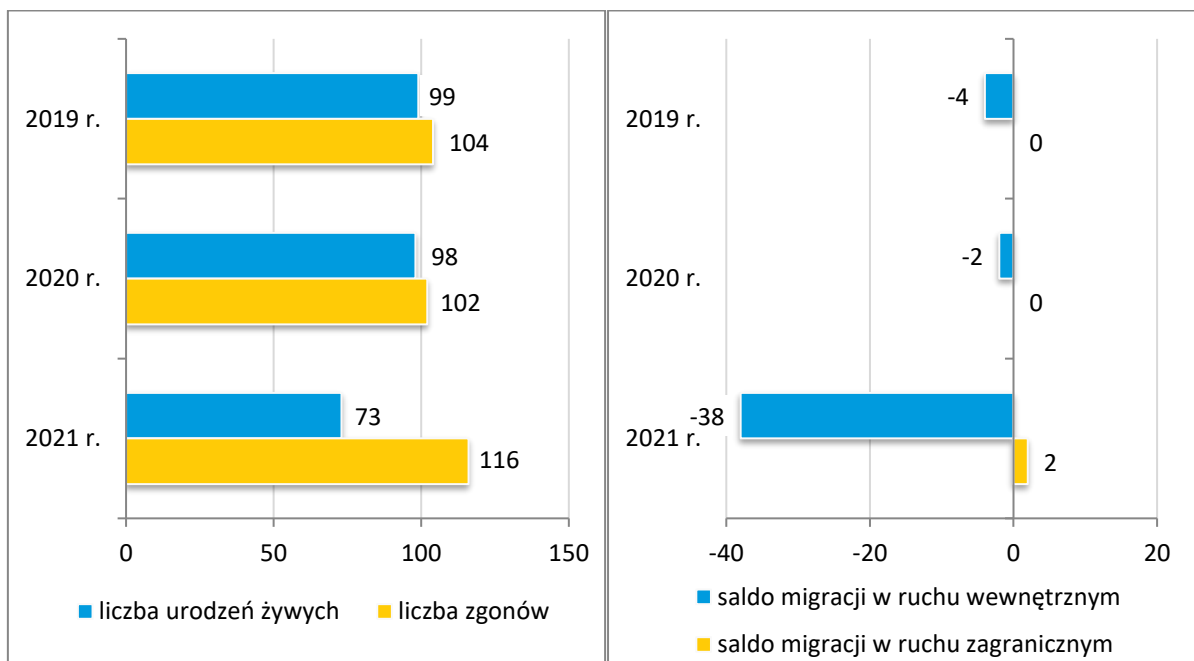
Wykresy 18-19. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy.

Wykresy 20-21. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 przyrost naturalny w gminie był ujemny i w 2021 r. bardziej niekorzystny niż w latach 2019-2020 (-5 w 2019 r., -4 w 2020 r. i -43 w 2021 r.), tak za sprawą mniejszej liczby urodzeń, jak i przyrostu liczby zgonów. W analizowanym okresie saldo migracji było ujemne, przy czym odpływ mieszkańców w 2021 r. był znacznie wyższy niż w latach 2019-2020 (-4 w 2019 r., -2 w 2020 r., -36 w 2021 r.).

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji gminy. W latach 2019-2021 współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi był wysoki i stale się zwiększał (21,4 w 2019 r., 22 w 2020 r., 22,6 w 2021 r.), podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (14,7 w 2019 r., 15,1 w 2020 r., 15,5 w 2021 r.) Na tej podstawie przypuszczać należy, że gmina doświadcza postępującego procesu starzenia się społeczności lokalnej.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wskazują na duże zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku w całym kraju. W okresie międzypisowym zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym – z 18,7% w 2011 r. do 18,4% w 2021 r., a także w wieku produkcyjnym – z 64,4% w 2011 r. do 59,3% w 2021 r. Wyraźnie zwiększył się natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym – z 16,9% do 22,3%, co oznacza, że w ciągu dekady przybyło blisko 2 miliony osób w grupie wieku 60/65 lat i więcej, a tym samym już więcej niż co 5 mieszkaniec Polski ma ponad 60 lat.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 r. będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilały osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 r. osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu

polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie – do 2025 r. będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

Mając na uwadze zróżnicowanie grupy seniorów nie można postrzegać ich potrzeb i potencjału w jednakowy sposób. W tej grupie znajdują się zarówno osoby aktywne fizycznie i społecznie, samodzielne, utrzymujące satysfakcjonujące relacje z bliskimi i przyjaciółmi; osoby samodzielne, które mają potencjał i chęć rozwoju, ale potrzebują zachęty, informacji i wskazówek do aktywnego udziału w życiu społecznym; osoby częściowo zależne, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osoby niesamodzielne, całkowicie zależne od pomocy innych. Planując i realizując działania na rzecz seniorów należy więc uwzględnić potrzeby każdej z tych grup.

Ocenia się, że obecnie najważniejszymi problemami dotyczącymi starszych mieszkańców gminy Strzałkowo są: samotność, utrudniony dostęp do opieki medycznej (w gminie brakuje lekarzy specjalistów, w tym geriatrów) oraz wykluczenie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie wspiera seniorów, m.in. poprzez usługi opiekuńcze, pomoc finansową, pomoc rzeczową w postaci posiłków i kierowanie do domów pomocy społecznej a także świadczenie pracy socjalnej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Formy świadczeń dla osób starszych (65 lat i więcej) udzielonych w gminie w latach 2019-2021

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			liczba świadczeń			kwota świadczeń		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
zasiłek stały	2	2	3	24	24	24	13.152	13.152	12.869
zasiłek okresowy	1	1	-	11	3	-	3.855	831	-
zasiłek celowy specjalny	52	41	45	102	86	93	55.000	42.400	53.450
pomoc rzeczowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
usługi opiekuńcze	20	18	21	5.146	3.732	4.891	175.297	154.195	180.973
odpłatność za pobyt w DPS	1	-	-	6	-	-	15.503	-	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Na terenie gminy Strzałkowo organizowane są przedsięwzięcia kulturalne, rozrywkowe i sportowo-rekreacyjne, w których uczestniczą lub mogą uczestniczyć seniorzy. Są to m.in.: wyjazdy krajoznawcze, wykłady o różnorodnej tematyce, spektakle, rajdy rowerowe czy szkolenia o cyberprzestępczości.

Na terenie gminy funkcjonują także inne podmioty świadczące i mogące, w razie potrzeby, świadczyć wsparcie seniorom. Są to m.in. Dom Seniora w Strzałkowie (al. Prymasa Wyszyńskiego 8, 62-420 Strzałkowo), działający przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Strzałkowie Strzałkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku (ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy (ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca) oraz organizacje pozarządowe – Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Zarząd Koła w Strzałkowie (62-420 Strzałkowo), Strzałkowskie Stowarzyszenie Osób Starszych i Niepełnosprawnych (al. Prymasa Wyszyńskiego 8, 62-420 Strzałkowo) oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Maciejka” w Młodziejewicach (Młodziejewice 2, 62-420 Strzałkowo) i Koło Gospodyń Wiejskich w Szemborowie (Szemborowo 58b, 62-420 Strzałkowo).

5. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Strzałkowo funkcjonuje 19 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz działają 3 apteki. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Podmioty lecznicze i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Przychodnia „Stepamed” – Lekarska Spółka Partnerska w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 14, 62-420 Strzałkowo
2.	Centrum Rehabilitacji Medycznej w Strzałkowie, A. Hierowska	ul. Gen. Sikorskiego 16, 62-420 Strzałkowo
3.	Indywidualna Praktyka Pielęgniarska w Strzałkowie, A. Jabłońska, E. Jankowska, A. Bartkowiak	ul. Gen. Sikorskiego 22, 62-420 Strzałkowo
4.	„Medica” Sp. z o.o. w Strzałkowie	ul. Ogrodowa 15, 62-420 Strzałkowo
5.	Gabinet Lekarski w Strzałkowie, S. Stencel	ul. Andrzejewskiego 23, 62-420 Strzałkowo
6.	Specjalistyczny Gabinet Lekarski w Strzałkowie, Gastroenterolog Urszula Grzywińska	ul. Kościuszki 2, 62-420 Strzałkowo
7.	Gabinet Lekarski w Strzałkowie, Ewa Pazderska	ul. Pogodna 2, 62-420 Strzałkowo
8.	Gabinet Lekarski w Strzałkowie, Małgorzata Mazurek-Ziętek	ul. Makowa 9, 62-420 Strzałkowo
9.	Indywidualna Praktyka Lekarska w Strzałkowie, Hubert Kazimierz Radecki	ul. Słowackiego 29, 62-420 Strzałkowo
10.	Prywatny Gabinet Lekarski w Strzałkowie, Antoni Kierepka	ul. Asnyka 17, 62-420 Strzałkowo
11.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Alfa” w Strzałkowie, A. Bednarek, R. Szczerbiński	ul. Powstańców Wielkopolskich 21a, 62-420 Strzałkowo
12.	Gabinet Ginekologiczno-Położniczy w Strzałkowie, Marzena Szczerbińska	ul. Powstańców Wielkopolskich 21a, 62-420 Strzałkowo
13.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Multident”, Poradnia Stomatologiczna w Strzałkowie	ul. Dworcowa 1, 62-420 Strzałkowo
14.	Gabinet Stomatologiczny Prywatna Praktyka Lekarska w Strzałkowie, Kaja Dolatowska-Mitał	ul. Słoneczna 2, 62-420 Strzałkowo
15.	Gabinet Stomatologiczny „Oldent” w Strzałkowie, lek. dent. Aleksandra Nabałek-Gałań	ul. Świerkowa 12, 62-420 Strzałkowo
16.	Prywatny Gabinet Stomatologiczny w Strzałkowie, Małgorzata Dolatowska	ul. Słoneczna 2, 62-420 Strzałkowo
17.	Firma Usługowa w Strzałkowie, Łukasz Przywarty (działalność fizjoterapeutyczna)	ul. Dworcowa 1, 62-420 Strzałkowo
18.	„Sita Tara” w Strzałkowie (działalność fizjoterapeutyczna)	ul. Leśna 8, 62-420 Strzałkowo

19. „Hippos” w Ostrowie Kościelnym (działalność fizjoterapeutyczna)	Ostrowo Kościelne 11, 62-420 Strzałkowo
20. Apteka „Wrzosowa” w Strzałkowie	ul. Gen. Sikorskiego 1a, 62-420 Strzałkowo
21. Apteka „Prima” w Strzałkowie	ul. Gen. Sikorskiego 16, 62-420 Strzałkowo
22. Apteka „Pod Złotą Wagą” w Strzałkowie	ul. Dworcowa 1, 62-420 Strzałkowo

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

W 2021 r., w świadczącej usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, Przychodni „Stepamed” – Lekarskiej Spółce Partnerskiej w Strzałkowie przyjmowało 3 lekarzy rodzinnych, 2 lekarzy pomocniczych, 2 położne i 2 pielęgniarki. Od połowy marca 2020 r., po wprowadzeniu stanu epidemii Covid-19, placówka funkcjonowała zgodnie z obostrzeniami epidemicznymi, została wprowadzona usługa teleporady, dzięki której można było uzyskać kod recepty elektronicznej, skierowania do specjalisty i na wykonanie niezbędnych badań laboratoryjnych i diagnostycznych. W analizowanym roku odnotowano niepokojący wzrost liczby przyjmowanych miesięcznie pacjentów (średnio 4.300 porad), tj. o 28% w stosunku do roku poprzedniego.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat działalności Przychodni Lekarza Rodzinnego „Stepamed” w Strzałkowie w latach 2019-2021.

Tabela 15. Działalność Przychodni Lekarza Rodzinnego „Stepamed” w Strzałkowie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba wizyt pacjentów (w tym wizyt domowych)	49.450 (286)	40.792 (116)	52.154 (189)
liczba wystawionych skierowań na badania analityczne	4.095	2.121	4.070
liczba wystawionych skierowań na badania diagnostyczne (USG, RTG i inne)	1.887	1.013	1.675
liczba wystawionych skierowań na zabiegi rehabilitacyjne	871	541	748
liczba wystawionych skierowań do specjalistów	3.823	2.480	3.687
liczba wystawionych skierowań do szpitala	459	360	444
liczba wystawionych skierowań na leczenie uzdrowiskowe	231	44	90
liczba wykonanych EKG	1.318	738	1.276
liczba wykonanych pomiarów glukozy	689	298	621
liczba wykonanych iniekcji	280	221	253
liczba wykonanych szczepień przeciwko Covid-19	-	-	6.034

Źródło danych: Przychodnia „Stepamed” – Lekarska Spółka Partnerska w Strzałkowie.

W 2021 r. na terenie gminy działał zespół 3 pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej posiadający gabinet zabiegowy, w którym wykonują iniekcje oraz zabiegi pielęgniarstwa w siedzibie lub w domu chorego w dni powszednie. Iniekcje w soboty, niedziele i święta wykonywały pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej zorganizowane przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Słupcy. W gminie Strzałkowo brakuje lekarzy następujących specjalizacji: geriatra, neurolog i ortopeda.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zmniejszała się z roku na rok (odpowiednio 47.628 i 49.462 w 2019 r., 38.173 i 39.592 w 2020 r., 34.375 i 35.632 w 2021 r.).

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opieką lekarską i pielęgniarstwa dla mieszkańców gminy realizują placówki działające w Słupcy – Samodzielny Publiczny Zakład opieki Zdrowotnej (ul. Traugutta 7, 62-400 Słupca), Amika. Centrum Medyczne. Poradnie specjalistyczne (ul. Warszawska 16, 62-400 Słupca), „Eskulap” Przychodnia Specjalistyczna. Paliatywna opieka pielęgniarstwa (ul. Generała Sikorskiego 1, 62-400 Słupca), Specjalistyczna Poradnia Psychiatryczna i Odwykowa (ul. Generała Sikorskiego 1, 62-400 Słupca), Poradnia psychiatryczna ogólna (ul. Generała Sikorskiego 1, 62-400 Słupca), Poradnia terapii uzależnienia alkoholowego (ul. Generała Sikorskiego 1, 62-400 Słupca), Centrum Medyczne Sobczak Lewicki s.c. (ul. Bielawska 1a, 62-400 Słupca) i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Centrum Medycyny Pracy (ul. Piastów 2, 62-400 Słupca).

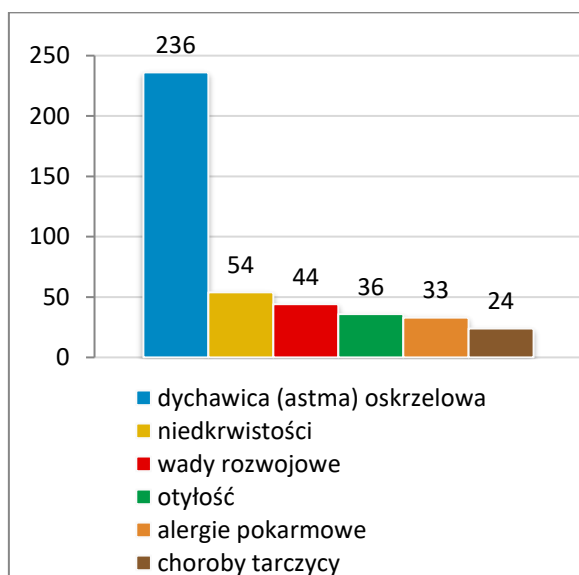
Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarcza Przychodnia „Stepamed” – Lekarska Spółka Partnerska w Strzałkowie. Wynika z nich, że w 2021 r. z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 748 dzieci i młodzieży oraz 6.084 osoby dorosłe. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: dychawica (astma) oskrzelowa (236 osób), niedokrwistości (54), wady rozwojowe (44), otyłość (36), alergie pokarmowe (33), choroby tarczycy (24), zniekształcenia kręgosłupa (19), osób alergie skórne (16), upośledzenie umysłowe, padaczka i zaburzenia rozwoju (po 10). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (5.890 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego

i tkanki łącznej (4.714), przewlekłe choroby układu trawiennego (1.794), choroby obwodowego układu nerwowego (1.163), cukrzycę (976), choroby tarczycy (934), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (764), nowotwory (594), otyłość (572) i niedokrwistość (309).

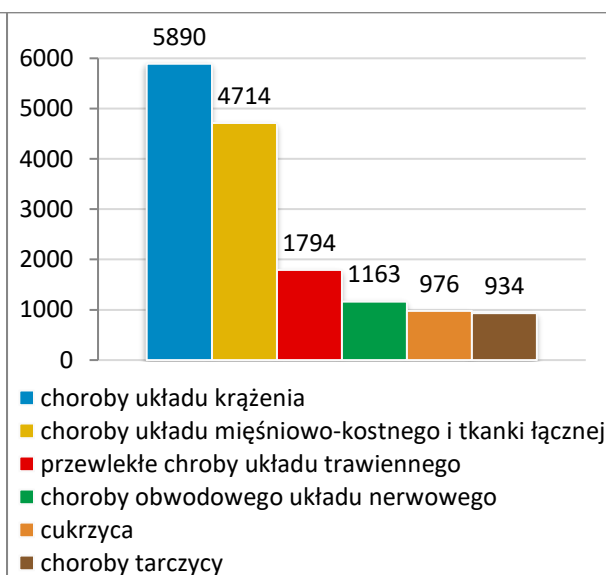
Na koniec 2021 r. łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 9.054, w tym 1.516 dzieci.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 22. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2021 r.

Wykres 23. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2021 r.

Źródło danych: Przychodnia „Stepamed” – Lekarska Spółka Partnerska w Strzałkowie.

W 2021 r. Przychodnia „Stepamed” – Lekarska Spółka Partnerska w Strzałkowie sprawowała także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. W jej ramach poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 40 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, a liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) u niemowląt do 6. tygodnia życia wyniosła 70. Z porad profilaktycznych korzystały dzieci do lat 3. (udzielono 428 takich porad), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 266 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

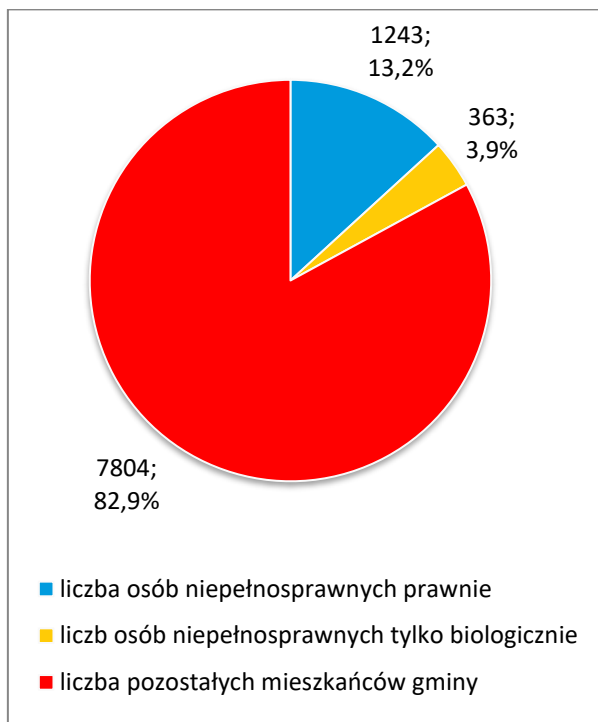
Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób z niepełnosprawnością oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 r. Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym. Podobnie będzie w przypadku danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021.

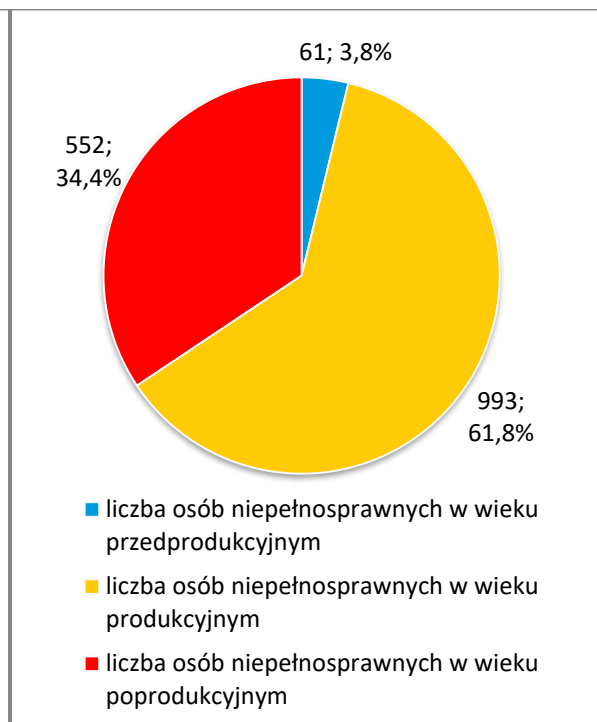
W 2002 roku w gminie Strzałkowo mieszkało 1.606 osób z niepełnosprawnością, w tym 844 mężczyzn i 762 kobiety. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (1.243 osoby, tj. 77,4%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 363 osób (22,6%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 17,1%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (993 osoby, tj. 61,8%) i poprodukcyjnym (552 osoby, tj. 34,4%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 24. Osoby z niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy w 2002 r.

Wykres 25. Struktura wiekowa osób z niepełnosprawnością w gminie w 2002 r.

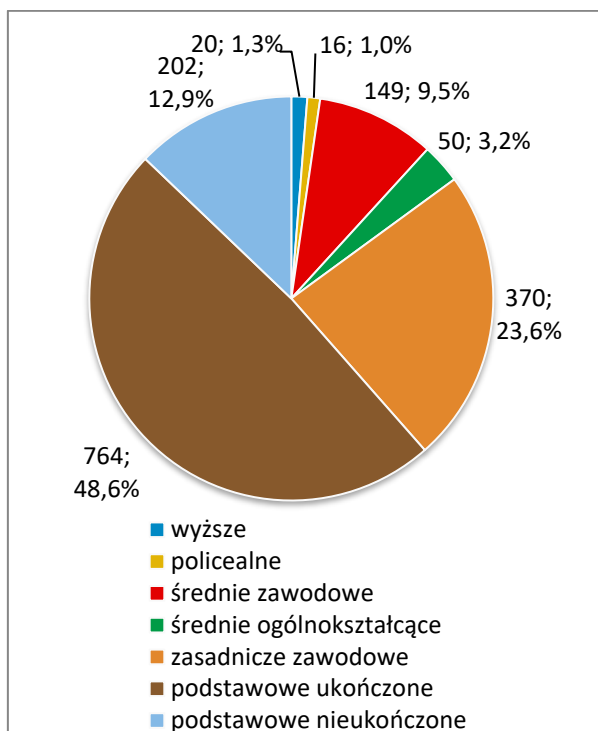
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby z niepełnosprawnością będące w wieku produkcyjnym stanowiły 17,5% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 r. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 45,5%.

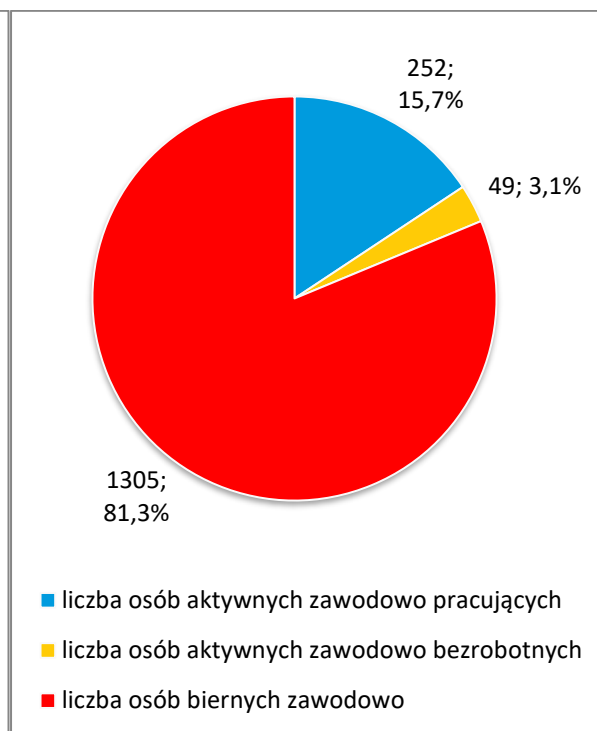
Na poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (764 osoby). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom z niepełnosprawnością znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (1.305 osób).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób z niepełnosprawnością z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 26. Osoby z niepełnosprawnością w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 r.

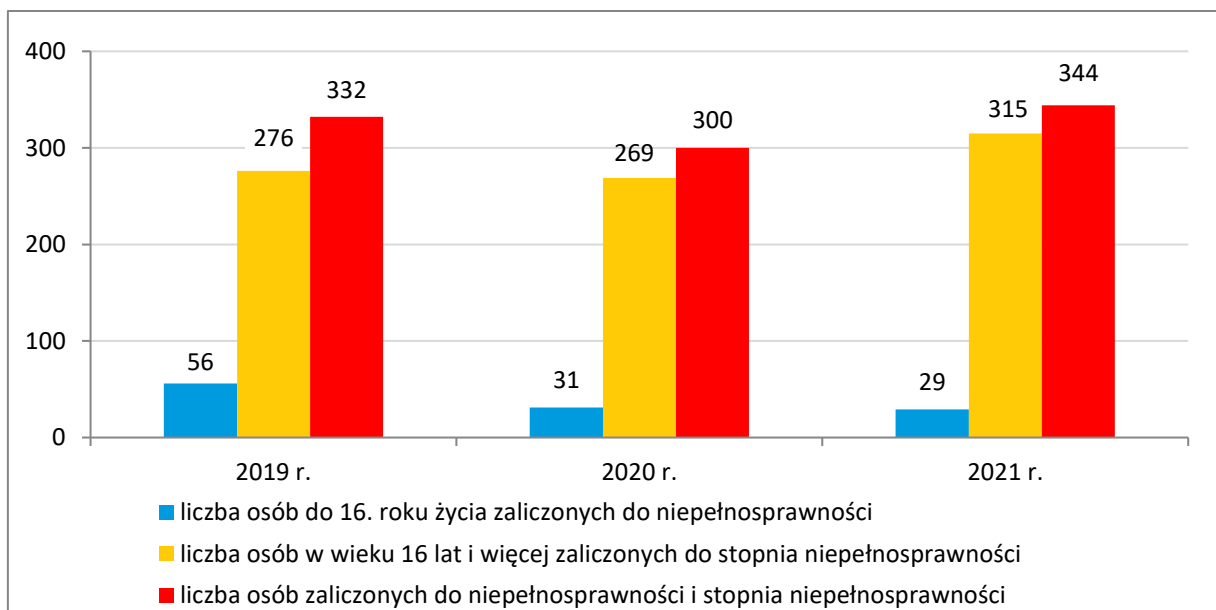
Wykres 27. Osoby z niepełnosprawnością w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 r.

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Strzałkowo zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie. Według jego danych, w latach 2020-2021 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16. roku życia) była niższa niż w 2019 r. (56 w 2019 r., 31 w 2020 r., 29 w 2021 r.), a liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16. roku życia) w 2021 r. wyższa niż w latach 2019-2020 (276 w 2019 r., 269 w 2020 r., 315 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez MZON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2019-2021

Źródło danych: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach swojej działalności zajmuje się m.in. wydawaniem orzeczeń o trwałej całkowitej niezdolności do samodzielnej egzystencji, o okresowej niezdolności do samodzielnej egzystencji, o trwałej całkowitej niezdolności do pracy, o okresowej całkowitej niezdolności do pracy, o trwałej częściowej niezdolności do pracy i o okresowej częściowej niezdolności do pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie za 2021 r. w odniesieniu do mieszkańców gminy Strzałkowo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Osoby* z orzeczoną niezdolności do pracy zamieszkałe w gminie, otrzymujące świadczenia wypłacane z ZUS** na koniec 2021 r.

	liczba osób w tys.
trwała całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	0,13
okresowa całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	0,04
trwała całkowita niezdolność do pracy	0,11
okresowa całkowita niezdolność do pracy	0,05
trwała częściowa niezdolność do pracy	0,17
okresowa częściowa niezdolność do pracy	0,10

Źródło danych: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

* bez osób pobierających świadczenia na mocy umów międzynarodowych oraz bez osób mających również prawo do świadczenia rolniczego (dane bezpośrednio z badania świadczeń emerytalno-rentowych)

** osoby otrzymujące świadczenia wypłacane przez ZUS to osoby, które pobierają: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalne oraz osoby uprawnione do rent rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie obejmuje wsparciem część osób z niepełnosprawnością, pomagając im wypełniać role społeczne i zawodowe. W 2019 r. z powodu niepełnosprawności ze świadczeń pomocy społecznej w gminie skorzystało 128 rodzin liczących 274 osoby, rok później – 109 rodzin liczących 205 osób, a w 2021 r. – 109 rodzin liczące 189 osób.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat form pomocy udzielanej przez GOPS osobom z niepełnosprawnością w gminie.

Tabela 17. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2019-2021

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
zasiłek stały	18	18	21	106.944,00	107.372,00	110.011,00
zasiłek okresowy (z powodu niepełnosprawności)	10	9	10	17.340,25	28.633,03	31.763,57
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	43	38	37	56.742,97	47.121,32	49.361,60
zasiłek pielęgnacyjny	434	422	427	986.983,00	1.089.983,00	1.102.742,00
świadczenie pielęgnacyjne	65	84	90	1.224.669,00	1.760.204,00	2.108.162,00
specjalny zasiłek dla opiekuna	7	1	-	51.760,00	3.720,00	-

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie.

Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzałkowie, do podmiotów działających na rzecz mieszkańców gminy z niepełnosprawnością należą do nich m.in.: Dom Pomocy Społecznej w Strzałkowie (ul. Pułaskiego 1, 62-420 Strzałkowo), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy (ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca), Warsztat Terapii Zajęciowej w Babinie (Babin 13, 62-420 Strzałkowo), Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Słupcy (ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca), Dom Pomocy Społecznej w Skubarczewie (Skubarczewo 4, 62-436 Orchowo), Zakład Aktywności Zawodowej w Słupcy (ul. Batorego 1, 62-400 Słupca) oraz Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Gminy Strzałkowo (ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo).

6. DZIAŁANIA GMINY W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

Pandemia Covid-19 znacząco wpłynęła na większość dziedzin życia, tworząc nową rzeczywistość a z nią nowe problemy społeczne. Szczególnie uwidoczniły się braki kadrowe w służbie zdrowia i domach pomocy społecznej; wyraźniej zarysowała samotność seniorów, przemoc w rodzinach, cyberprzemoc, uzależnienia behawioralne (głównie od sieci Internet), pojawiły się problemy psychiczne wynikające z izolacji.

Skutki pandemii to także groźba utraty pracy, a co za tym idzie prowadzące do ubóstwa zmniejszenie lub utrata dochodów osób i rodzin, pogorszenie stanu zdrowia z uwagi na utrudnienia w dostępie do lekarzy, w tym specjalistów (zarówno rzeczywiste, jak i wynikające z lęku pacjentów). Szczególne trudności dotknęły osoby wykluczone, w tym osoby w kryzysie bezdomności, które z powodu „zdalnego” działania większości placówek i instytucji nie mogły skorzystać z ich oferty i pomocy, ponieważ kontakt odbywał się przez telefon lub Internet – media, do których dostępu nie mają osoby wykluczone. Analizując ofertę pomocy w związku z pandemią Covid-19, należy podkreślić, iż większy problem krył się w dotarciu z informacją o dostępnej i możliwej pomocy niż z jej rzeczywistym brakiem.

W gminie Strzałkowo, w czasie trwania pandemii Covid-19, podejmowano działania służące jej ograniczeniu i minimalizowaniu skutków ubocznych dla mieszkańców. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzałkowie starali się załatwiać sprawy przy wykorzystaniu zdalnych środków komunikacji, jak rozmowy telefoniczne, e-maile, platforma ePUAP, a także przy wykorzystaniu skrzynki kontaktowej w holu siedziby Ośrodka. Usługi opiekuńcze realizowano z zachowaniem szczególnych zasad ostrożności, w zakresie niezbędnym w stosunku do potrzeb podopiecznych. Pracownicy GOPS-u angażowali się również w proces dostarczania żywności osobom przebywającym w kwarantannie. Warto dodać, że w 2021 r. Ośrodek otrzymał grant na realizację projektu „Stop Covid-19 Bezpieczne systemy w Wielkopolsce”, w ramach którego sfinansowano m.in. zakup środków ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, płyny do dezynfekcji), sprzętu (ozonatory, termometry) a także wypłacono dodatki dla pracowników mających bezpośredni kontakt z klientem podczas trwania pandemii.

W czasie pandemii, inne placówki gminne, jak działające w Strzałkowie Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Biblioteka Publiczna i Świetlica Środowiskowa oraz

Warsztat Terapii Zajęciowej w Babinie były okresowo zamknięte, a w pozostałym czasie działały z ograniczeniami przy zachowaniu obostrzeń i reżimu sanitarnego.

W połowie maja 2022 r. stan epidemii został w Polsce zastąpiony stanem zagrożenia epidemicznego. Władze gminy oceniają, iż nabyły doświadczenie i wypracowały mechanizmy sprawnego reagowania w razie powrotu zagrożenia.

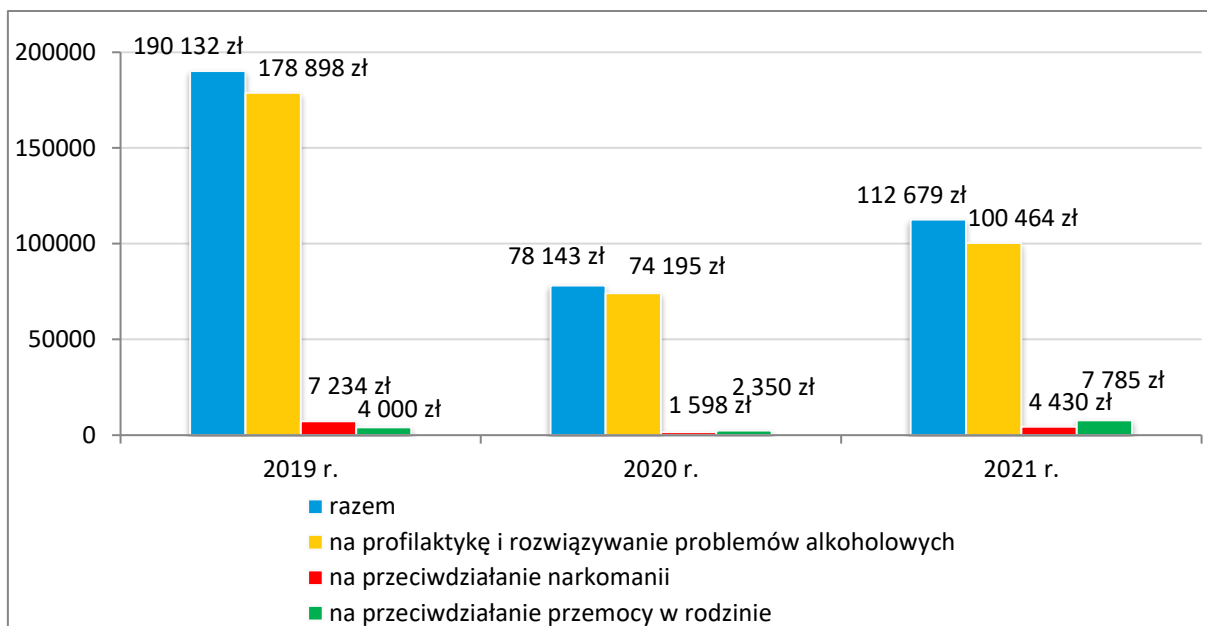
7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie, choć występuje również w rodzinach o wysokim statusie społecznym. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby z niepełnosprawnością, starsze i chore.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

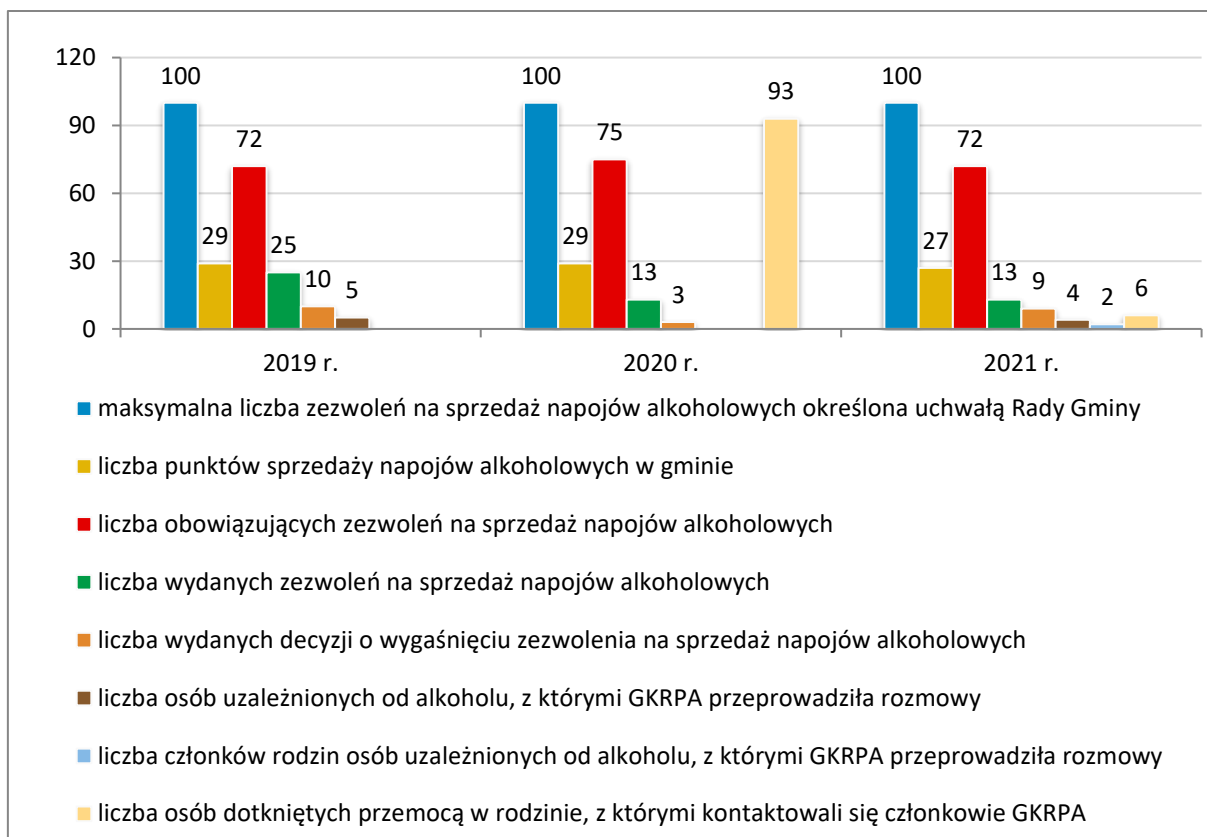
Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie Strzałkowo na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w latach 2019-2021.

Wykres 29. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2019-2021

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

Po znacznym spadku w 2020 r., w 2021 r. zwiększyła się wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii (190.132 zł w 2019 r., 78.143 zł w 2020 r., 112.679 zł w 2021 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Strzałkowo, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W ramach swoich zadań Komisja m.in. opiniuje wnioski w sprawie wydania lub cofnięcia zezwolenia na alkohol, kontroluje punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, monitoruje sytuację rodzin, w których stwierdzono problem alkoholowy, przeprowadza rozmowy motywujące, udziela porad osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 30. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2019-2021

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

W latach 2019-2021 określona uchwałą Radę Gminy maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie był taka sama (po 100), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zbliżona (po 29 w latach 2019-2020, 27 w 2021 r.), podobnie jak liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (72 w 2019 r., 75 w 2020 r., 72 w 2021 r.). W latach 2020-2021 liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była niższa niż w 2019 r. (25 w 2019 r., po 13 w latach 2020-2021). W latach 2019-2021 nie przeprowadzano kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W 2019 i 2021 r. GKRPA przeprowadziła rozmowy z odpowiednio 5 i 4 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz w 2021 r., z 2 członkami rodzin tych osób. Jednocześnie Komisja nie podejmowała czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu ani nie występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2020 r. członkowie GKRPA kontaktowali się z 16 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, 16 osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz z 61 jej

świadkami. W 2021 r. liczba tych osób była znacznie niższa i obejmowała 2 osoby doznające przemocy w rodzinie i 4 osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: działające w Strzałkowie – Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Strzałkowo, Świetlica Środowiskowa i Posterunek Policji, w Słupcy – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji, w Łądku – Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową, a także Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Ofiar Przestępstw oraz Stowarzyszenie Verba Veritatis.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Zespół Interdyscyplinarny Gminy Strzałkowo	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 8, 62-420 Strzałkowo
Posterunek Policji w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy	ul. Wojska Polskiego 13, 62-400 Słupca
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku – Hostel	ul. Niska 2, 62-406 Łądek
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Słupcy	ul. Armii Krajowej 2, 62-400 Słupca
Prokuratura Rejonowa w Słupcy	ul. Poznańska 14, 62-400 Słupca
Komenda Powiatowa Policji w Słupcy	ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”	infolinia 801 120 002
Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Ofiar Przestępstw	nr tel. 116 006
Stowarzyszenie Verba Veritatis	nr tel. 517 235 050, 22 292 54 10

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

W działającym w Strzałkowie Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym usługi świadczy specjalista psychoterapii uzależnień. W latach 2019-2021 objął on wsparciem odpowiednio 74, 50 i 40 osób z problemem alkoholowym, 17, 12 i 15 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików) 5, 5 i 6 osób doznających przemocy w rodzinie oraz odpowiednio 4, 4 i 3 osoby stosujące przemoc w rodzinie.

W latach 2019-2021 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie objął wsparciem z powodu alkoholizmu odpowiednio 8, 5 i 8 rodzin liczących odpowiednio 16, 14 i 12 osób. Jednocześnie w latach 2020-2021, z powodu przemocy w rodzinie, udzielał pomocy odpowiednio 3 osobom w 1 rodzinie i 5 osobom w 1 rodzinie, a w 2019 r. świadczył wsparcie 1 osobie w związku z narkomanią.

Ośrodek był również odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. W latach 2019-2021 do Zespołu wpłynęło odpowiednio 20, 9 i 16 „Niebieskich Kart”; procedurę tę prowadzono z odpowiednio 18, 17 i 24 rodzinami.

Świetlica środowiskowa jest placówką wsparcia dziennego prowadzącą działalność opiekuńczo wychowawczą dla dzieci i młodzieży. Posiada 30 miejsc, a w latach 2019-2021 przeciętna liczba osób do niej uczęszczających wyniosła odpowiednio 17, 14 i 29. Były to dzieci pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i zagrożonych problemami uzależnień. Dzieci przebywały w świetlicy głównie popołudniu, natomiast w dni wolne od zajęć lekcyjnych (m.in. w wakacje) również w godzinach przedpołudniowych. Miały możliwość rozwoju, udziału w zajęciach pozalekcyjnych, mogły skorzystać z pomocy w nauce. Świetlica wspierała również rodziny w pełnieniu podstawowych funkcji, zapewniała pomoc im i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, pełniła funkcję prewencyjną w sytuacji zagrożenia demoralizacją. Dzieci miały zorganizowany czas wolny, który był dostosowywany do ich potrzeb. Organizowano zajęcia plastyczno-techniczne, komputerowe, gastronomiczne i zabawy gimnastyczne, cykliczne uroczystości związane z Dniem Babci i Dziadka, Walentynkami, Dniem Kobiet, Świętami

Wielkanocnymi, Dniem Matki i Świętem Rodziny, Dniem Dziecka, zakończeniem lata, Dniem Chłopaka, Andrzejkami, a także zajęcia w ramach akcji Lato z Samorządem i Zima z Samorządem. Dzieci korzystające z zajęć w Świetlicy mogły skorzystać z posiłku. W okresie wakacji realizowany był program, obejmujący wycieczki, rajdy, imprezy dla dzieci i ich rodzin, imprezy sportowe, quizy, dyskoteki. W czasie pandemii Covid-19 praca z dziećmi w świetlicy prowadzona była przy stosowaniu obostrzeń i reżimu sanitarnego. Nie odbyły się niektóre planowane uroczystości, m.in. śniadanie wielkanocne, Dzień Matki, kolonie rajd rowerowy, andrzejki czy spotkanie wigilijne.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i Świetlicy Środowiskowej w Strzałkowie) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, jednorazowych prelekcji i pogadań, spektakli profilaktycznych, konkursów, wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz wspomnianych powyżej zajęć w świetlicy.

W latach 2019-2021, w ramach prowadzonej w gminie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej, m.in.:

- organizowano warsztaty profilaktyczne, np. „Profilaktyka uzależnień wśród młodzieży: Narkotyki”, „Narkotyki – najlepsze wyjście NIE wchodzić”, „Patologie społeczne, uzależnienia, narkomania”, „Zdrowym być – sobą być - równoważnia psychiczna w dobie Covid- 19”, „Nie daj się uzależnieniom”, „Nie daj się wciągnąć”, „Bądź bezpieczny i nie daj się uzależnieniom”, „Równowaga i zdrowie psychiczne w kontekście uzależnień od substancji psychotropowych”;
- realizowano projekty, np. „Trzeci Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków” i „Uda nam się”;
- zorganizowano konkursy profilaktyczne, np. „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, „Wolny czas spędzam kreatywnie i bezpiecznie – STOP nałogom”, „Bezpieczne wakacje – wolne od używek”;
- realizowano lekcje wychowawcze, np. „Narkotyki? O krok od uzależnienia! Chcesz być człowiekiem wolnym – powiedz narkotykom stanowcze NIE”;
- brano udział w przedstawieniach profilaktycznych, np. „W krainie bajtów” i „Nad przepaścią” „Wygrać siebie”;
- przystąpiono do lokalnej akcji „Moda na trzeźwość”;

- włączono się w cykliczne działania profilaktyczne prowadzone przez Policję „Widoczny – Trzeźwy – Bezpieczny”.
- uczestnicząco w programie „Zachowaj trzeźwy umysł”;

Szkolenia, warsztaty, spektakle i programy profilaktyczne miały za zadanie uwrażliwić rodziców, nauczycieli i uczniów na zagrożenia, jakie napotyka na swojej drodze młody człowiek. Służyły doskonaleniu umiejętności związanych z rozpoznawaniem symptomów patologii społecznej (alkoholizm, narkomania, dopalacze, sekty, subkultury) oraz przeciwdziałaniem im w gminie przy wykorzystaniu aktualnie obowiązujących uregulowań prawnych. Zwracały szczególną uwagę na konieczność współpracy ww. zakresie z innymi podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym.

Programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży objęto 600 uczniów w 2020 r. i 700 uczniów w 2021 r., 12 nauczycieli w 2020 r. i 56 nauczycieli w 2020 r. oraz 560 rodziców w 2021 r., w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 200 osób w 2019 r., 80 osób w 2020 r. i 210 osób w 2021 r., w spektaklach – 140 osób w 2019 r., konkursach – 80 osób w 2020 r. i 430 w 2021 r., w koloniach z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 15 osób w 2019 r., a w koloniach z programem zajęć profilaktycznych – 20 osób w 2019 r.

8. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.

Gmina Strzałkowo posiada bazę oświatową, na którą składają: 3 przedszkola (w tym 1 przedszkole niepubliczne), 2 szkoły podstawowe i 1 szkoła ponadpodstawowa. Na terenie gminy działa również żłobek (niepubliczny). Dane szczegółowe na temat działających w gminie placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 10, 62-420 Strzałkowo
	Szkoła Podstawowa im. Powstańców w tym: Wielkopolskich w Strzałkowie	
	Przedszkole Kubuś Puchatek w Strzałkowie	
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wólce	Wólka 1, 62-420 Strzałkowo
	Szkoła Podstawowa im. Henryka w tym: Sienkiewicza w Wólce	
	Przedszkole Gminne w Wólce	

3.	Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Rolnicza 3a, 62-420 Strzałkowo
4.	Żłobek w Strzałkowie	ul. Rolnicza 3a, 62-420 Strzałkowo
5.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie	ul. Górna 12, 62-420 Strzałkowo

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

W roku szkolnym 2021/2022 do placówek przedszkolnych uczęszczało 362 dzieci, w szkołach podstawowych naukę pobierało 855 uczniów, a w szkole ponadpodstawowej 177 uczniów. Kadra pedagogiczna w przedszkolach i szkołach podstawowych liczyła łącznie 138 nauczycieli, a w szkole ponadpodstawowej 24 nauczycieli.

W żłobku opieką nad 24 dzieci sprawowało 5 opiekunów. Warto dodać, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 liczba dzieci w wieku do lat 3. zmniejszała się w gminie z roku na rok (398 w 2019 r., 383 w 2020 r., 353 w 2021 r.).

9. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Działalność kulturalna w gminie ogniskuje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Strzałkowie oraz Biblioteki Publicznej Gminy Strzałkowo. Celem Ośrodka jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne oraz sportowe mieszkańców gminy, a także promocja kultury i sportu w regionie, kraju i zagranicą. Zakres działalności placówki obejmuje m.in.: edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę, tworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego i sportowego, zespołów, kół i klubów zainteresowań, rozpowszechnianie i zaspakajanie potrzeb w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku, organizowanie koncertów, festiwali, przeglądów, wystaw, widowisk artystycznych, imprez sportowych i rekreacyjnych, wyjazdów krajoznawczo-turystycznych, imprez masowych, prowadzenie działalności wystawienniczej popularyzującej dzieje Ziemi Strzałkowskiej, podejmowanie współpracy kulturalnej i sportowej z gminami partnerskimi, współdziałanie, zwłaszcza ze szkołami oraz instytucjami i organizacjami, w zakresie lepszego zaspakajania potrzeb kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych mieszkańców gminy.

W ramach stałych zajęć Ośrodka działają: Studio Piosenki, koło taneczne, orkiestra dęta i nauka gry na instrumentach, szkołka tenisa ziemnego oraz Strzałkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Placówka odpowiada także za organizację corocznych Dni Strzałkowa, akcji Lato z Samorządem i Zima z Samorządem oraz Strzałkowskiej Ligi Halowej Piłki Nożnej. W ramach Ośrodka działa Kino za rogiem. Ośrodek zatrudnia 32 pracowników, a w 2021 r. swoją ofertą objął 5.700 osób.

Biblioteka Publicznej Gminy Strzałkowo służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych i czytelniczych mieszkańców gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do zadań placówki należy w szczególności gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnością. Obok podstawowej działalności Biblioteka realizuje działania kulturalno-oświatowe i promocyjne, m.in. akcje „Narodowe Czytanie”, „Noc w Bibliotece” czy zajęcia biblioterapeutyczne. Przy współpracy z wolontariuszami placówka prowadzi akcję dostarczania książek na telefon dla seniorów i czytelników, którzy mają trudności z dotarciem do biblioteki. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. księgozbiór Biblioteki Publicznej w 2021 r. liczył 24.219 woluminów, liczba czytelników wyniosła 723, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz 22.095 woluminów. Placówka umożliwiała czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet; na jej wyposażeniu było 8 komputerów, w tym 5 dostępnych dla czytelników.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 20. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury w Strzałkowie	ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo
2.	Biblioteka Publiczna Gminy Strzałkowo w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 22, 62-420 Strzałkowo

Źródło: Urząd Gminy Strzałkowo.

Gmina Strzałkowo posiada różnorodny kalendarz imprez kulturalnych. Wśród najważniejszych przedsięwzięć organizowanych w gminie należy wymienić: akcje „Narodowe Czytanie” i „Noc w Bibliotece”, zajęcia biblioterapeutyczne, wykłady popularno-naukowe, wystawy fotografii, konkursy plastyczne, akcje Lato z Samorządem i Zima z Samorządem, Dni Strzałkowa, koncerty okazjonalne, wystawy i wernisaże oraz projekcje kinowe.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna, na którą składają się m.in.: stadion gminny, hala sportowa oraz boiska sportowe. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Stadion Gminny w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego, 62-420 Strzałkowo
2.	Hala widowiskowo-sportowa z boiskiem w Strzałkowie	ul. Górna, 62-420 Strzałkowo
3.	Boisko sportowe „Orlik 2012” w Strzałkowie	ul. Górna, 62-420 Strzałkowo
4.	Boisko sportowe przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Strzałkowie – Mały Orlik	al. Prymasa Wyszyńskiego 10, 62-420 Strzałkowo
5.	Hala Sportowa w Wólce	Wólka 1, 62-420 Strzałkowo
6.	Siłownia zewnętrzna w Strzałkowie	ul. Andrzejewskiego, 62-420 Strzałkowo
7.	Kompleks boisk przy ul. Andrzejewskiego w Strzałkowie (2 korty do tenisa, 2 boiska do siatkówki)	ul. J. Andrzejewskiego, 62-420 Strzałkowo
8.	OSA Młodziejewice – Otwarta Strefa Aktywności	Młodziejewice, 62-420 Strzałkowo
9.	Park w Strzałkowie	ul. ks. Marusarza, 62-420 Strzałkowo
10.	Skate Park w Strzałkowie	al. Prymasa Wyszyńskiego 50, 62-420 Strzałkowo
11.	Boiska sportowe	Janowo, Janowo-Olędry, Szemborowo, Młodziejewice, Burdzewo, Skarboszewo
12.	Plac zabaw dla dzieci	Strzałkowo, Ostrowo Kościelne, Skarboszewo, Janowo, Słomczyce, Sierakowo, Babin, Kornaty, Janowo- Olędry, Wólka, Staw I, Staw II, Burdzewo, Szemborowo, Kokczyn, Chwałkowice, Gonice, Młodziejewice, Graboszewo, Paruszewo

Źródło: Urząd Gminy Strzałkowo.

Do najważniejszych przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych organizowanych w gminie należą: turnieje i rozrywki sportowe dla dzieci, rozgrywki ligowe w piłce nożnej i piłce ręcznej, Strzałkowska Liga Halowa, biegi uliczne, rajdy rowerowe, Szkołka tenisa ziemnego, wyjazdy krajoznawcze oraz stałe zajęcia sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Gmina Strzałkowo posiada liczne walory turystyczne oraz bazę turystyczną, obejmującą 5 obiektów gastronomicznych i kilka noclegowych. Jej obszar położony jest na styku Równiny Wrzesińskiej, Równiny Słupeckiej oraz Obniżenia Strugi. Prawną ochroną objęty jest Obszar Powidzko-Bieniszewskiego Chronionego Krajobrazu znajdujący się w północnej części gminy. Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, głównie sakralne oraz zespoły pałacowo-parkowe, pomniki przyrody, a także zachowane cmentarze. Wśród ważniejszych wymienić należy: kościoły – św. Doroty w Strzałkowie, w Ostrowie Kościelnym, Graboszewie i Brudzewie, dwory w Radłowie i Wólce, pałac w Młodziejewicach, kaplicę i pałac w Unii, XIX-wieczne parki dworskie w Strzałkowie i w Wólce oraz cmentarz jeniecki w Łęczcu. W gminie istnieją korzystne warunki do uprawiania wędkarstwa. Przez jej teren przebiega szlak historyczno-kulturowy „Wielkopolski szlak cysterski”, a także prowadzą 3 szlaki rowerowe o łącznej długości 90 km i krótki szlak łącznikowy. Pasjonaci historii mogą również odwiedzić Miejsce Pamięci w Łęczcu, gdzie przed laty przebiegała granica pomiędzy zaborami – pruskim i rosyjskim.

10. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA

Ekonomia społeczna i solidarna to sfera będąca przejawem społeczeństwa obywatelskiego, w której działalność ekonomiczna i pożytku publicznego służy realizacji celów społecznych. Należą do nich: zatrudnianie i reintegracja osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności osób z niepełnosprawnością, bezrobotnych oraz seniorów), wspieranie podmiotowości i samodzielności tych osób oraz odbudowa ich zdolności do pełniejszego uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym, a także działalność na rzecz rozwoju lokalnego.

Cele ekonomii społecznej i solidarnej realizowane są przez podmioty ekonomii społecznej, do których zalicza się:

- przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne), które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;

- jednostki reintegracyjne (m.in. zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej czy centra integracji społecznej, których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- podmioty działające w sferze pożytku publicznego – organizacje pozarządowe oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. inwalidów i niewidomych.

W gminie Strzałkowo funkcjonuje kilkadziesiąt podmiotów ekonomii społecznej. Są to organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy podejmuje wspólne działania na podstawie uchwalanego corocznie programu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem gminy, a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a celami szczegółowymi prowadzenie działań w zakresie poprawy jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje, aktywizacja lokalnej społeczności, otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w realizacji zadań publicznych, integracja organizacji lokalnych obejmujących zakresem działania sferę zadań publicznych, zwiększenie udziału mieszkańców gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów, realizacja zapisów Strategii Rozwoju Gminy Strzałkowo oraz innych dokumentów planistycznych i analitycznych oraz wykorzystanie wiedzy na temat potrzeb mieszkańców gminy zidentyfikowanych podczas bezpośrednich spotkań oraz innych form konsultacji społecznych.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie podmiotów ekonomii społecznej. Uwzględniają one m.in. informacje na temat obszarów i odbiorców ich działań, które określają ich zdolności do realizacji usług społecznych, w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Tabela 22. Podmioty ekonomii społecznej w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	obszary działań	odbiorcy działań
1.	Stowarzyszenie „Polna Róża” Skarboszewo, Skarboszewo 1, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
2.	Stowarzyszenie Kobiet „Razem”, Kornaty 29a, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
3.	Stowarzyszenie Społeczności Szemborowa, Szemborowo 58b, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna, kobiety
4.	Stowarzyszenie „Razem” w Strzałkowie, Górna 12, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby; edukacja i wychowanie	społeczność lokalna, dzieci i młodzież
5.	Stowarzyszenie Uśmiech dziecka przy Szkole Podstawowej w Strzałkowie, ul. Wyszyńskiego 10, 62-420 Strzałkowo	edukacja i wychowanie; sport, turystyka, rekreacja, hobby; ochrona zdrowia	dzieci i młodzież
6.	Strzałkowskie Stowarzyszenie Osób Starszych i Niepełnosprawnych, ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo	ochrona zdrowia; usługi socjalne, pomoc społeczna	osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, kombatanci
7.	Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Gminy Strzałkowo, ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo	ochrona zdrowia; usługi socjalne, pomoc społeczna	dzieci z niepełnosprawnością; dorośli z niepełnosprawnością; rodziny osób chorych, niepełnosprawnych
8.	Stowarzyszenie „Rozwinąć skrzydła”, Ostrowska 8b, 62-420 Strzałkowo	edukacja i wychowanie; sport, turystyka, rekreacja, hobby; ochrona zdrowia	rodzina, dzieci, młodzież
9.	Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Zarząd Koła w Strzałkowie, 62-420 Strzałkowo	kultura, sztuka, tradycja	osoby starsze, kombatanci
10.	Stowarzyszenie Pszczelarzy w Strzałkowie, ul. 1 Maja 21, 62-420 Strzałkowo	sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe	wszyscy zainteresowani
11.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Strzałkowskiej, ul. 22 Lipca 29, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny	społeczność lokalna
12.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Produktu Lokalnego w Strzałkowie, ul. Górna 12, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny	społeczność lokalna

13.	Stowarzyszenie Producentów Rolnych „Smak Pol” , ul. Dworcowa 1, 62-420 Strzałkowo	sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe	wszyscy zainteresowani
14.	Stowarzyszenie Domków Letniskowych „Majorka” , ul. Ogrodowa 15, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
15.	Fundacja Strefa Przygód , Staw II, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
16.	Towarzystwo Sportowo-Kulturalne „Gramy dalej” , ul. K. Pułaskiego 1, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
17.	Klub Sportowy „Polanin” Strzałkowo , al. Prymasa Wyszyńskiego 48, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
18.	Strzałkowskie Towarzystwo „FUTSAL” , ul. Mickiewicza 13, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
19.	Ludowy Zespół Sportowy „Platan” , Staw 1, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
20.	Ludowy Klub Sportowy „Korona” Ciosna , Ciosna 6, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
21.	Ludowy Zespół Sportowy „Sparta” Chwałkowiec , Chwałkowiec 4, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
22.	Ludowy Klub Sportowy „Dynamic” , Sala Wiejska w Sierakowie, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
23.	Stowarzyszenie Strzałkowska Grupa Biegowa „Sokół” , ul. Powstańców Wielkopolskich 5, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
24.	Strzałkowski Klub Karate , Wólka 1, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
25.	Stowarzyszenie „Z wiatrem i pod wiatr” , Słomczyce 8c, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby; ochrona zdrowia; edukacja i wychowanie	społeczność lokalna
26.	Klub Jeździecki „Ranczo pod Brzozami” , Radłowo 1, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
27.	Uczniowski Klub Sportowy „Iskra” w Strzałkowie, Zespół Szkolno-Przedszkolny , ul. Wyszyńskiego 10, 62-420 Strzałkowo	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci, młodzież
28.	Koło Gospodyń Wiejskich w Szemborowie , Szemborowo 58b, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna; kobiety
29.	Koło Gospodyń Wiejskich „Maciejka” w Młodziejewicach , Młodziejewice 2, 62-420 Strzałkowo	rozwój lokalny, kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna; kobiety

30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzałkowie, al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krępkowie, Krępkowo 20, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Babinie, Babin 7a, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
33.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kornatach, Kornaty 29, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
34.	Ochotnicza Straż Pożarna w Skarboszewie, Skarboszewo, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
35.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sierakowie, Sierakowo 17, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
36.	Ochotnicza Straż Pożarna w Szemborowie, Szemborowo 58b, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
37.	Ochotnicza Straż Pożarna w Brudzewie, Brudzewo, 62-420 Strzałkowo	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

Na 2023 r. Gmina Strzałkowo zaplanowała zlecenie w trybach, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dotyczących:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Strzałkowo czuwa Komenda Powiatowa Policji w Słupcy (ul. Poznańska 13, 62-400 Słupca), a bezpośrednio czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Posterunku Policji w Strzałkowie (al. Prymasa Wyszyńskiego 6, 62-420 Strzałkowo). Według danych Posterunku Policji w Strzałkowie, w 2021 r. na terenie działania Posterunku Policji, wszczęto łącznie 115 postępowań przygotowawczych. Najczęściej ujawnionymi przestępstwami były: uchylanie się od obowiązku alimentacji (15 przestępstw) oraz kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości (10).

Dane szczegółowe na temat przestępstw popełnionych w gminie w 2021 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Przestępstwa ujawnione na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie w 2021 r.

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego	15
prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	10
kradzież z włamaniem	8
oszustwo	6
posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	6
spowodowanie wypadku komunikacyjnego	6
kradzież	6
podrabianie dokumentów	3
średni i lekki uszczerbek ba zdrowiu	3
zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy	3
przestępstwo przeciwko ustawie o rachunkowości	2
cofanie lub inna ingerencja we wskazania licznika przebiegu w pojeździe mechanicznym	2
narażenie życia albo zdrowia pracownika	2
groźba karalna	2
inne przestępstwa	9

Źródło: Posterunek Policji w Strzałkowie.

W 2021 r. na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie ujawniono łącznie 1.519 wykroczeń, 941 sprawców zostało ukaranych mandatami,

w 65 przypadkach sporządzono wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Słupcy. Funkcjonariusze Policji prowadzili także działania prewencyjne polegające m.in. na legitymowaniu osób, kontroli pojazdów, podejmowali interwencje i kontrole kwarantann.

Dane szczegółowe na temat wybranych działań prewencyjnych podjętych na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie w 2021 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Działania prewencyjne na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie w 2021 r.

kategoria zdarzenia	liczba zdarzeń
legitymowanie osób	5.564
kontrole pojazdów	1.834
nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego	941
interwencje	726
wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”	23
zatrzymanie na gorącym uczynku	32
doprowadzenia	95
sporządzenie wywiadów pism	19.393
pouczenia	513
zatrzymania na gorącym uczynku	32
sprawdzenie w Krajowym Systemie Informacji Policji	4.801
ukaranie mandatem	941

Źródło: Posterunek Policji w Strzałkowie.

W 2021 r. na terenie gminy Strzałkowo odnotował także 95 zdarzeń drogowych, w tym 13 wypadków drogowych, w których obrażenia odniosły 23 osoby, oraz 82 kolizje drogowe.

W analizowanym roku funkcjonariusze Posterunku Policji w Strzałkowie na bieżąco współpracowali z władzami gminy Strzałkowo w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w gminie. W ocenie Policji poziom bezpieczeństwa jest wysoki, a istotnym elementem mającym wpływ na stan bezpieczeństwa jest monitoring gminny, który umożliwia szybkie reagowanie w sytuacji zagrożenia oraz pozwala na ujawnienie sprawców przestępstw i wykroczeń. Mając na uwadze dalszą poprawę bezpieczeństwa na terenie podległym Posterunkowi Policji w Strzałkowie funkcjonariusze we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Słupcy realizują program profilaktyczny „Razem bezpieczniej”, którego głównym celem jest wyeliminowanie przestępczości pospolitej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie obejmuje wsparciem osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W 2021 r. z tego powodu z pomocy społecznej w gminie skorzystała 1 osoba. W latach 2019-2020 GOPS nie udzielał z tej przyczyny wsparcia.

Istotne dla mieszkańców gminy Strzałkowo jest także bezpieczeństwo pożarowe. Na jej terenie ochronę przeciwpożarową zapewnia 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Znajdują się one w Strzałkowie, Krępkowie, Babinie, Kornatach, Skarboszewie, Sierakowie, Szemborowie i Brudzewie.

12. KWESTIA UCHODźCÓW

Nie wiadomo dokładnie, ile osób uchodźczych przebywa obecnie w Polsce w związku z kryzysem wojennym za jej wschodnią granicą, niemniej szacuje się, że w różnych okresach 2022 r. granicę kraju przekroczyło od 4 do 5 mln osób – kobiet, mężczyzn, dzieci, seniorów czy osób z niepełnosprawnościami. Sytuacja pozostawała dynamiczna – część uchodźców podążała do innych krajów, niektórzy wracali do Ukrainy, część pozostała w Polsce. W połowie 2022 r. obywatelom Ukrainy nadano ponad 1 milion numerów PESEL. Z uwagi na niemożność określenia, jak potoczy się i rozwinie kryzys wojenny za wschodnią granicą Polski niezbędne jest tworzenie polityki migracyjnej zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

W pierwszych tygodniach wojny w Ukrainie jednostki samorządowe stanęły przed obowiązkiem i potrzebą zapewnienia schronienia uchodźcom. Wśród krótkookresowych wyzwań znalazły się podstawowe, jak zapewnienie lokum i żywności, dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji i rynku pracy. Z upływem czasu pojawiały się kolejne, m.in. konieczność świadczenia pomocy psychologicznej osobom w traumie. Przewidywane są również następne wyzwania, a wśród najważniejszych wymienia się potrzebę integracji oraz zapobieganie konfliktom migranckim, w tym agresji na tle narodowościowym.

W gminie Strzałkowo przebywa ok. 100 obywateli Ukrainy szukających schronienia przed konfliktem wojennym. Gmina zapewnia im pomoc finansową, gorący posiłek dla dzieci, prowadzi pracę socjalną i poradnictwo. Dzieci uchodźców uczęszczają do pobliskich szkół. Od marca do czerwca 2022 r. z jednorazowego świadczenia dla obywateli Ukrainy (300 zł) skorzystały 84 osoby, łączna kwota wypłacona na to świadczenie wyniosła 25.200 zł. Z pomocy doraźnej na

zapewnienie jednego gorącego posiłku (wydano 579 posiłków/świadczeń) skorzystało 12 dzieci i młodzieży w szkole oraz 10 dzieci w przedszkolu, a kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 4.275 zł. Z kolei z zasiłku celowego na wyżywienie dzieci i młodzieży w szkole i dzieci w przedszkolu (śniadania, obiady, podwieczorek) skorzystało 7 dzieci na łączną kwotę 1.330 zł.

Pobyt uchodźców na teren gminy odbywa się bezkonfliktowo, a jedynym, zauważonym dotąd problemem, jest bariera językowa. W 2022 r. gmina kontynuowała udzielanie pomocy uchodźcom w oparciu o zapisy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Gmina jest przygotowana na dalsze działania na rzecz uchodźców, gdyby zaistniała taka potrzeba (wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej).

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wynika, że w porównaniu do spisu z 2011 r. dwukrotnie wzrosła liczba osób z obywatelstwem innego kraju mieszkających na terenie Polski, w tym czterokrotnie liczba obywateli Ukrainy. Wobec powyższego, obecnie, po wybuchu wojny za wschodnią granicą kraju, tym bardziej należy brać pod uwagę możliwość dalszego wzrostu liczby osób narodowości ukraińskiej zamierzających na dłużej lub na stałe pozostać w Polsce. Z ankiet przeprowadzanych wśród uchodźców w połowie 2022 r. wynika, że 1/3 badanych deklaruowała chęć pozostania w Polsce także po zakończeniu wojny. W późniejszych badaniach udział ten nieco się zmniejszył, niemniej nie można przewidzieć, jak będzie on kształtował się w przyszłości.

13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

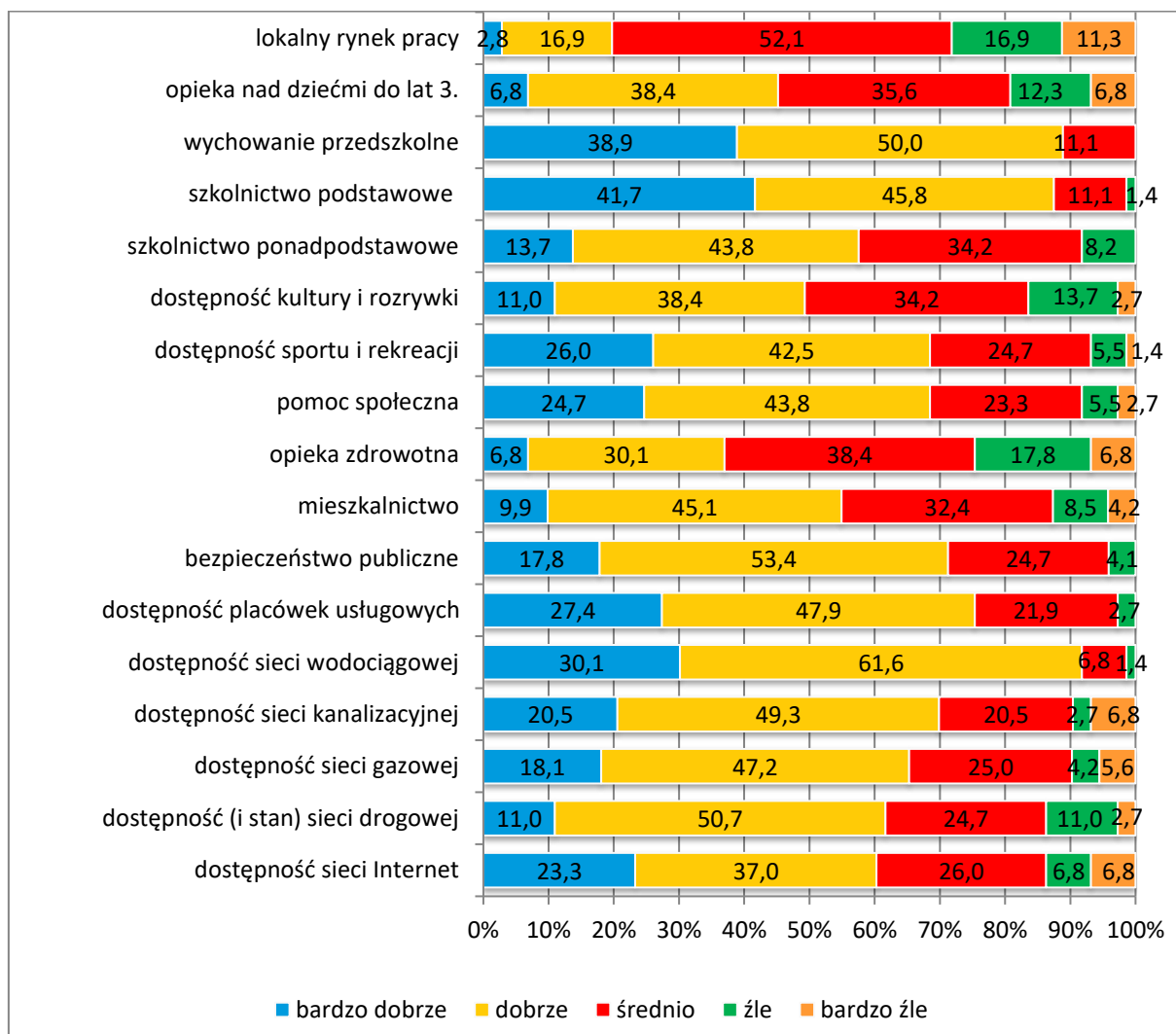
Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Strzałkowo posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Zastępcy Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, przedstawiciele jednostek służby zdrowia, policji, podmiotów ekonomii społecznej i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 73 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

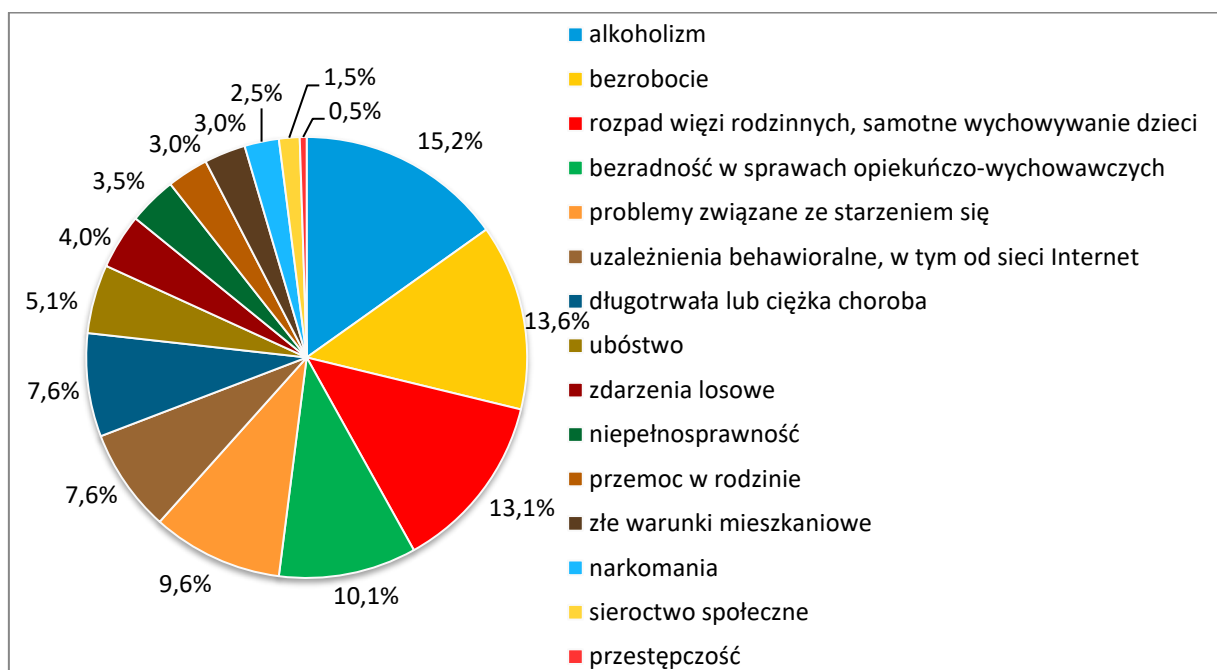
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 91,7% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (w sumie 88,9% ocen dobrych

i bardzo dobrych), szkolnictwa podstawowego (w sumie 87,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), placówek usługowych (łącznie 75,3% ocen dobrych i bardzo dobrych), bezpieczeństwo publiczne (w sumie 71,2% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz dostępność sieci kanalizacyjnej (łącznie 69,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei lokalny rynek pracy (w sumie 28,2% ocen złych i bardzo złych) i dostęp do opieki zdrowotnej (łącznie 24,6% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

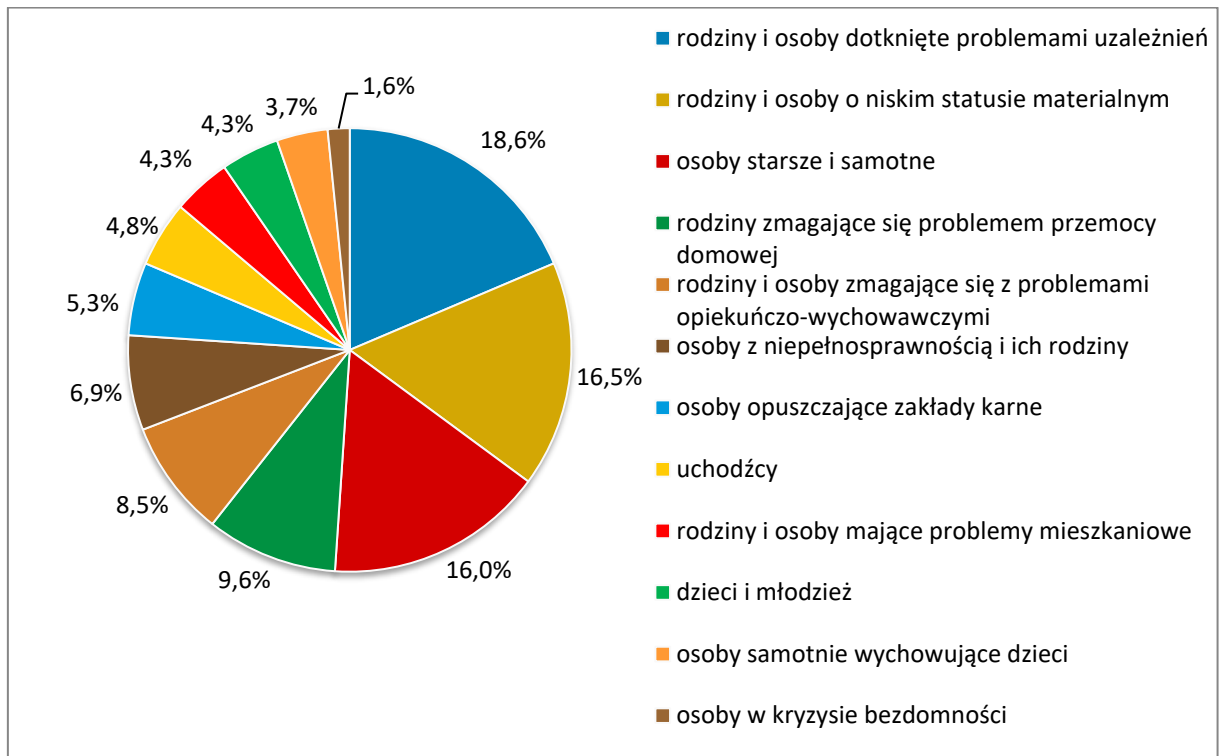
Wykres 32. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (15,2%), bezrobocie (13,6%), rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (13,1%), bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (10,1%) oraz problemy związane ze starzeniem się (9,6%).

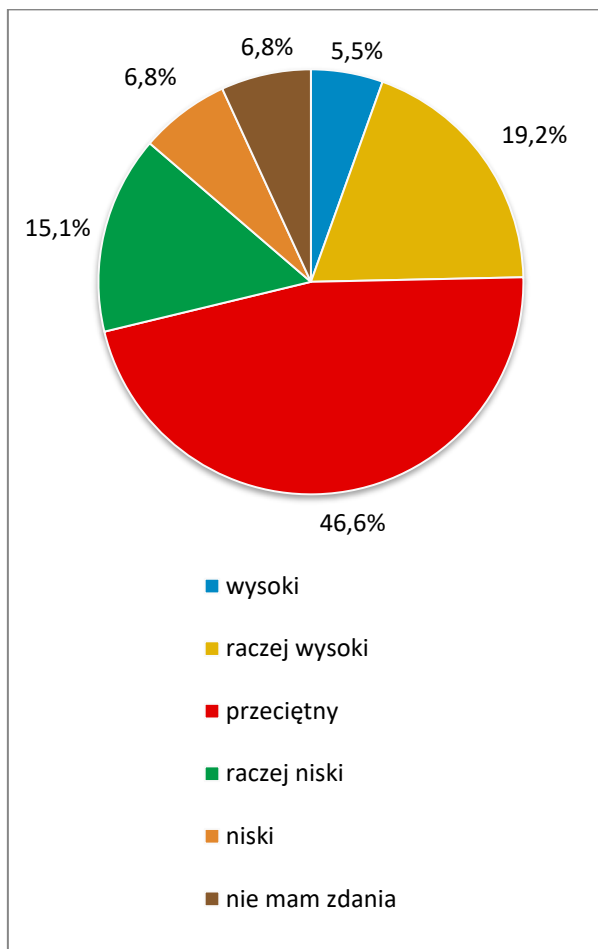
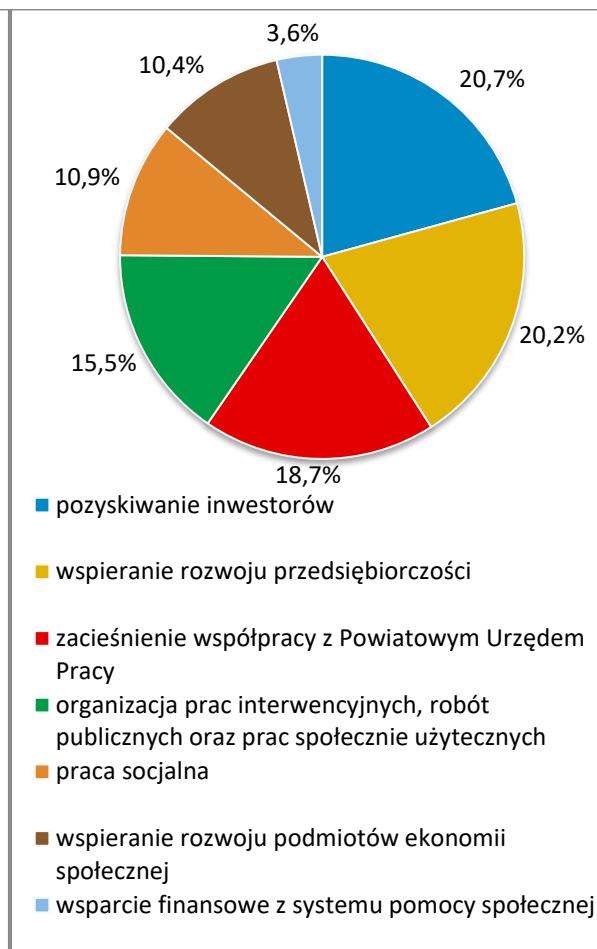
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (18,6%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (16,5%) oraz osoby starsze i samotne (16%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?**Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?**

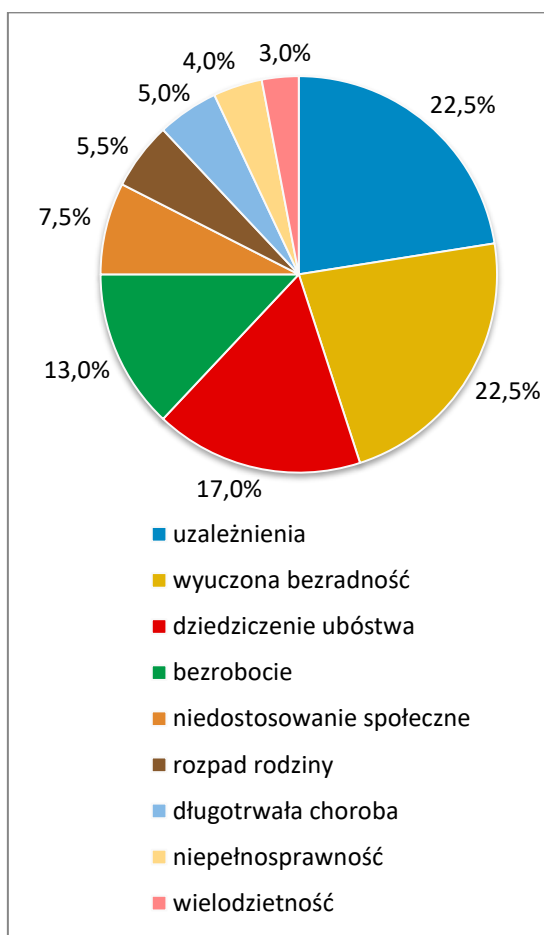
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (46,6%) stwierdziło, że poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Jednocześnie zdaniem łącznie 24,7% badanych jest on raczej wysoki lub wysoki, a w opinii w sumie 21,9% badanych jest on raczej niski lub niski.

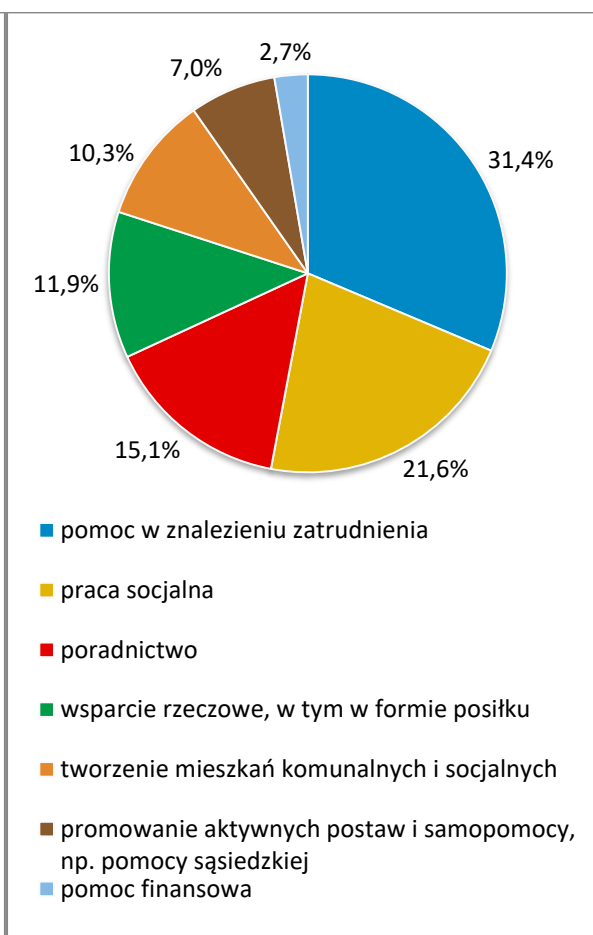
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: pozyskiwanie inwestorów (20,7%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (20,2%), zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 18,7%) oraz organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (15,5%).

W odpowiedzi na następujące pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

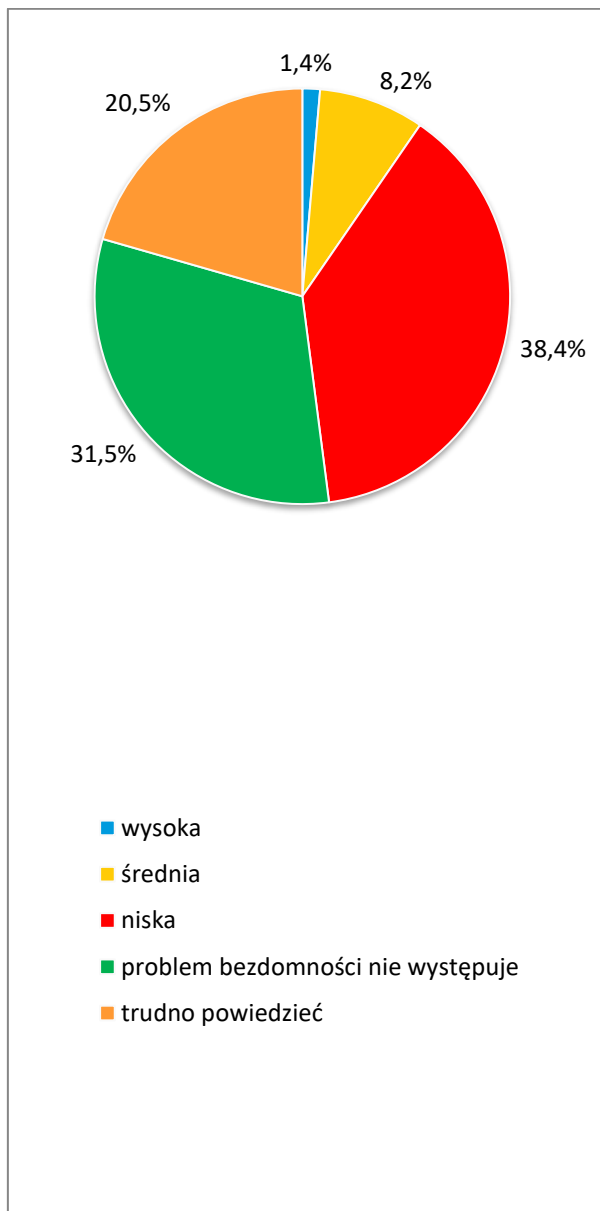
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia i wyuczoną bezradność (po 22,5%), dziedziczenie ubóstwa (17%) oraz bezrobocie (13%)

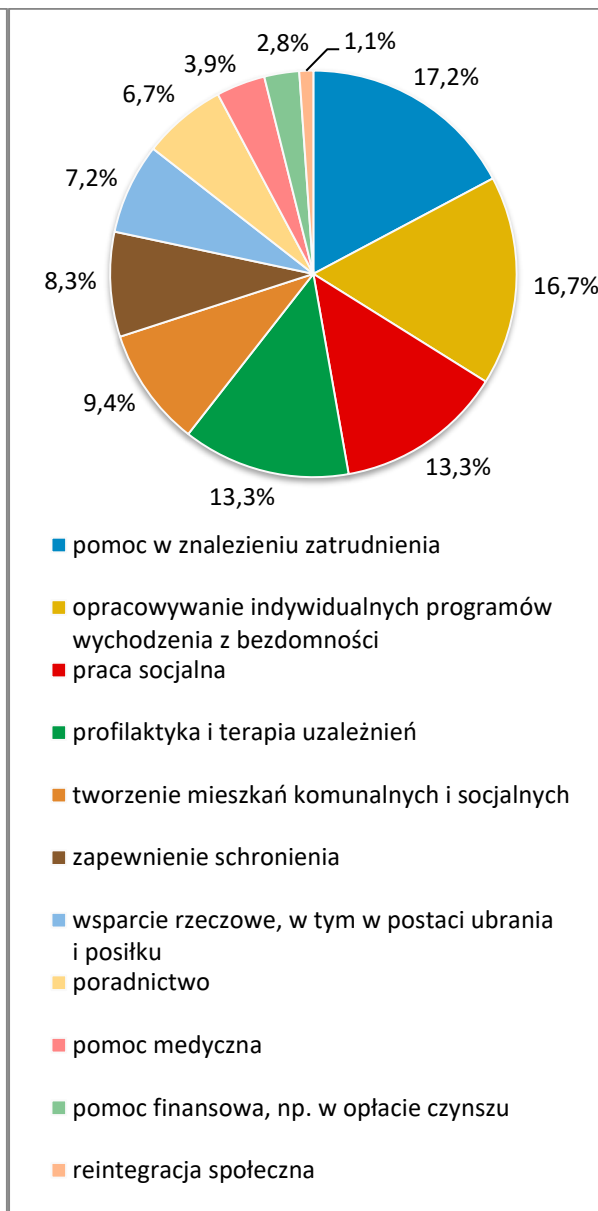
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (31,4%) i prowadzić pracę socjalną (21,6%). Za ważne ankietowani uznali również świadczenie poradnictwa (15,1%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 39. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

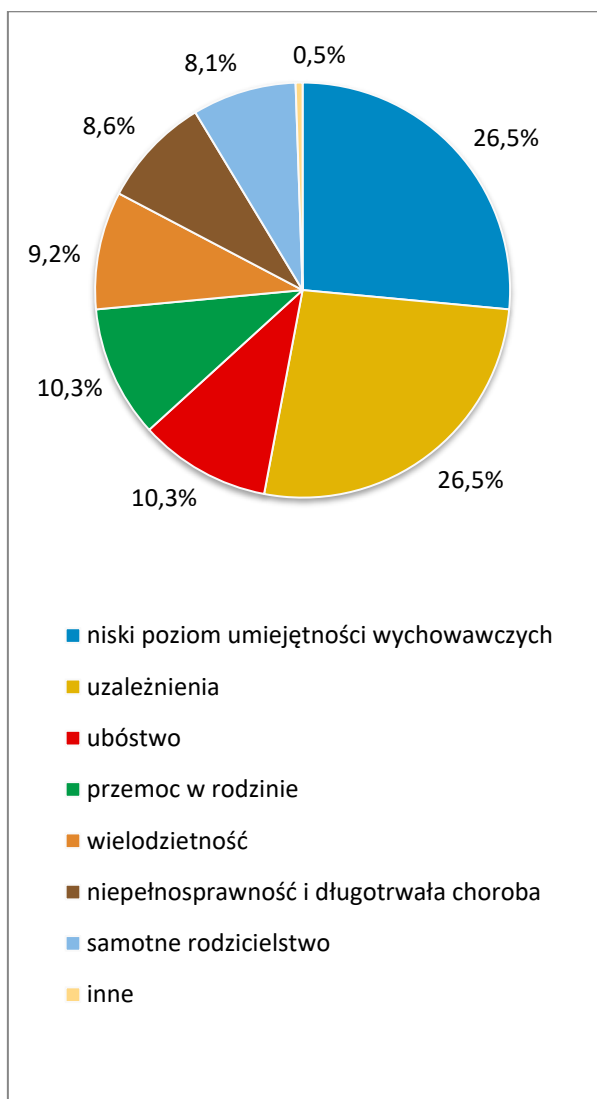
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (38,4%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest niska. Jednocześnie 31,5% ankietowanych nie miało na ten temat zdania.

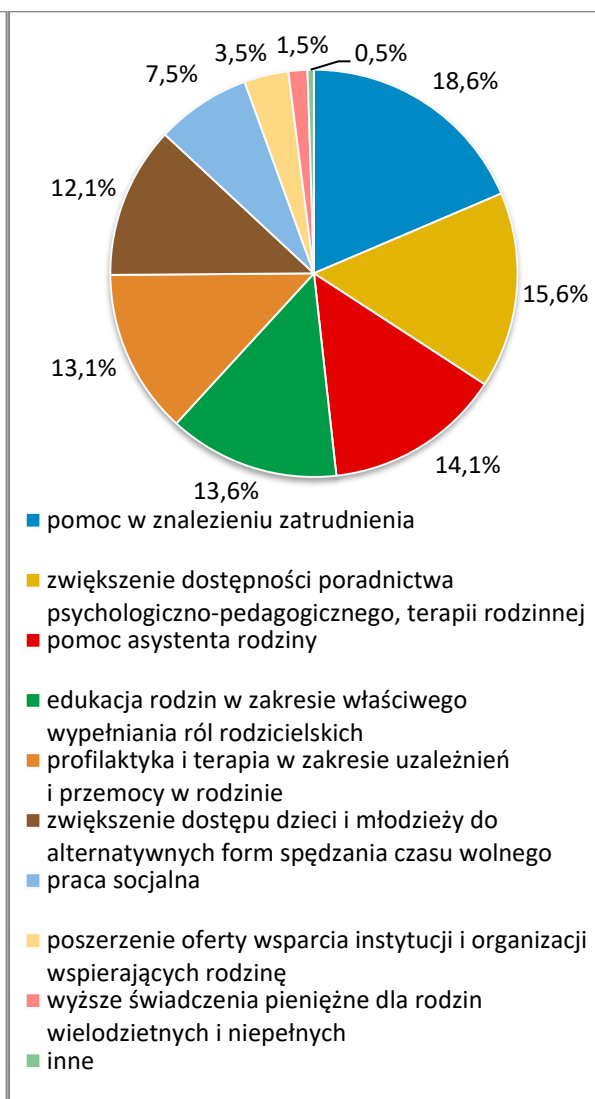
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (17,2%), opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (16,7%), prowadzenie pracy socjalnej oraz prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (13,3%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

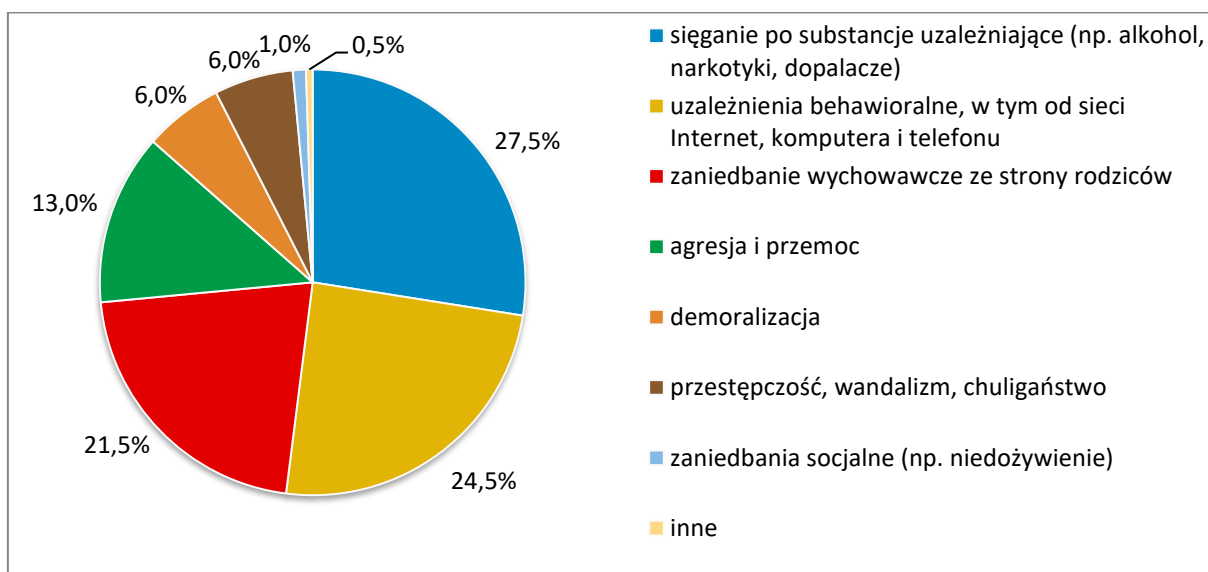
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych oraz uzależnienia (po 26,5%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (18,6%), zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (15,6%), świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (14,1%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (13,6%) oraz prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (13,1%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

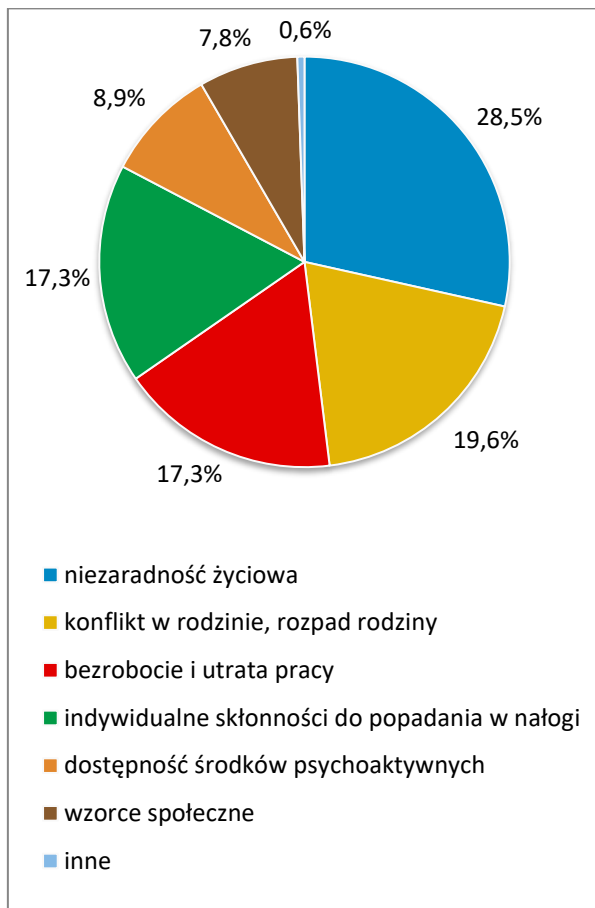

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

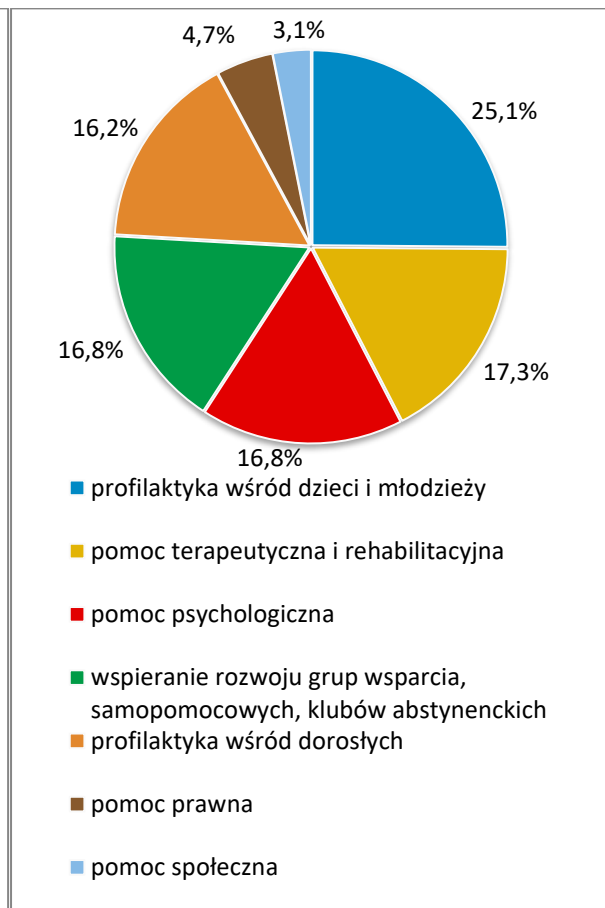
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (27,5%), uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (24,5%) oraz zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców (21,5%).

W następujących pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

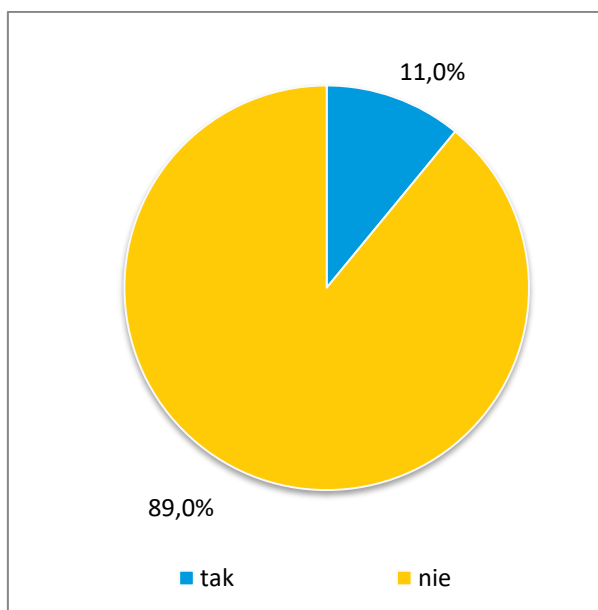
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową (28,5%), konflikt w rodzinie i ich rozpad (19,6%), bezrobocie i utratę pracy oraz indywidualne skłonności do popadania w nałogi (po 17,3%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (25,1%), zapewnieniu dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (17,3%) oraz pomocy psychologicznej (16,8%), wspieraniu

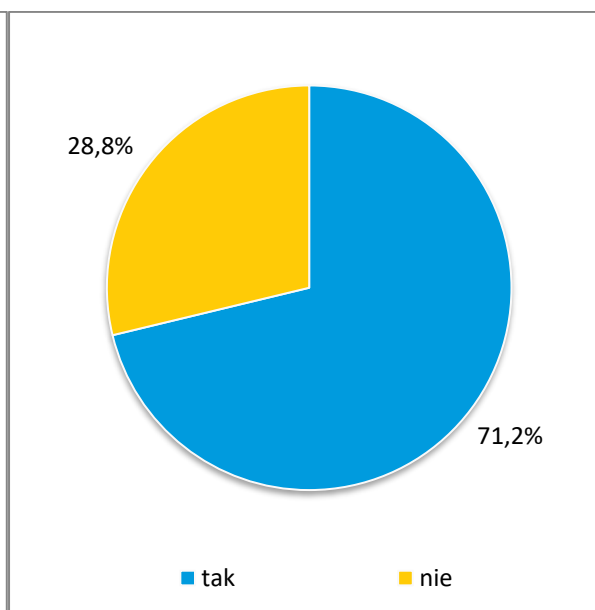
rozwoju grup samopomocowych (np. AA i Al-Anon) i klubów abstynenckich (16,8%) oraz prowadzeniu profilaktyki wśród dorosłych (16,2%).

Następnie zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 45. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?

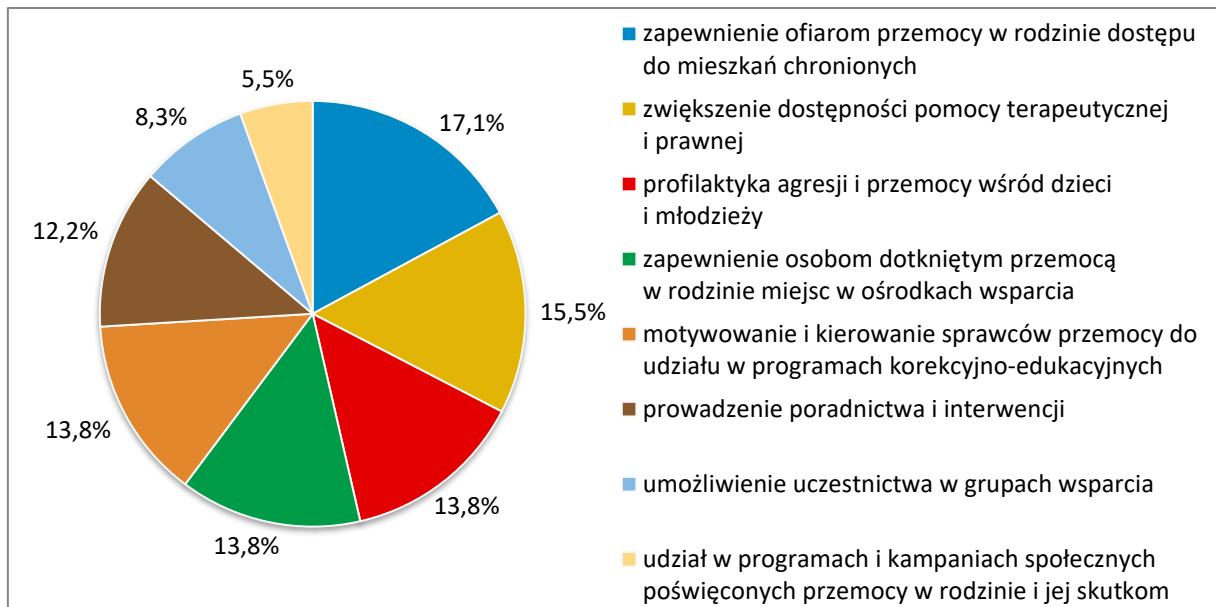
Wykres 46. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (89%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 71,2% ankietowanych odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

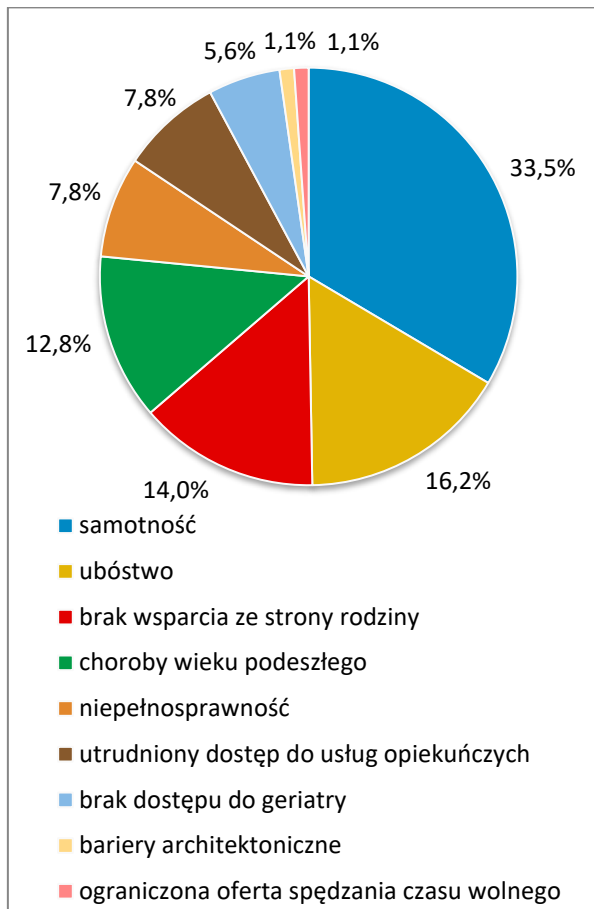

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

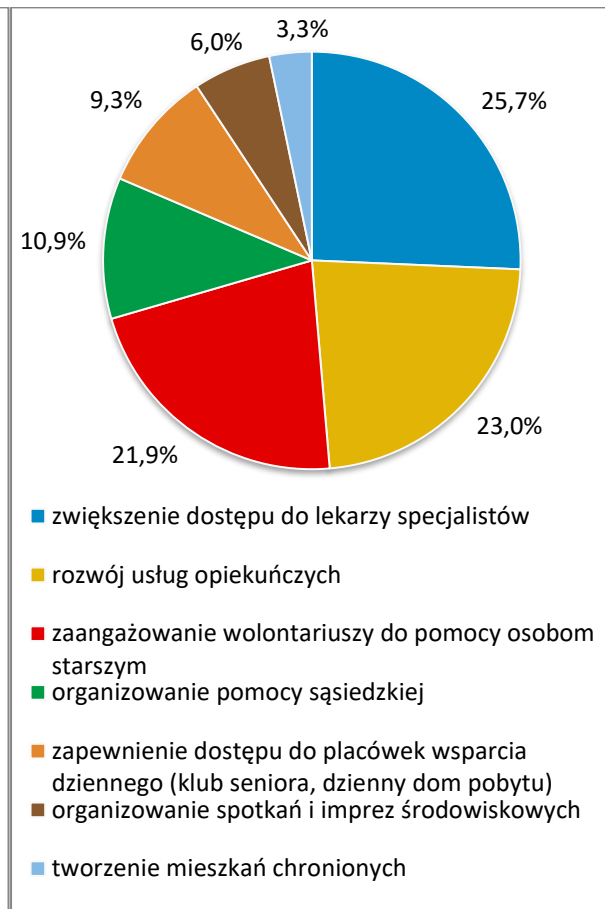
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zapewnić ofiarom przemocy w rodzinie dostęp do mieszkań chronionych (17,1%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (15,5%), prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży, zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (po 13,8%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 48. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

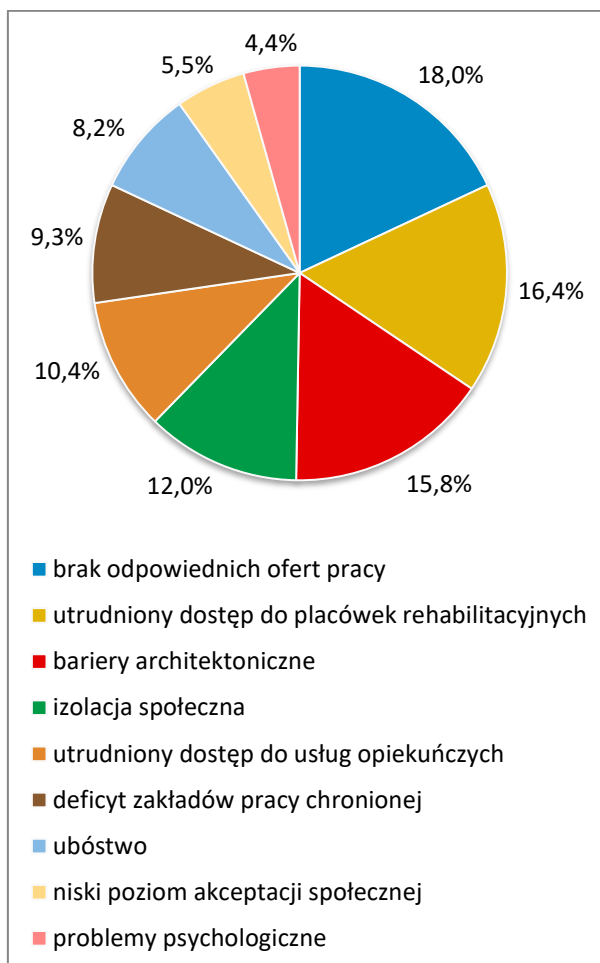
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (33,5%), a także ubóstwo (16,2%), brak wsparcia ze strony rodziny (14%) oraz choroby wieku podeszłego (12,8%).

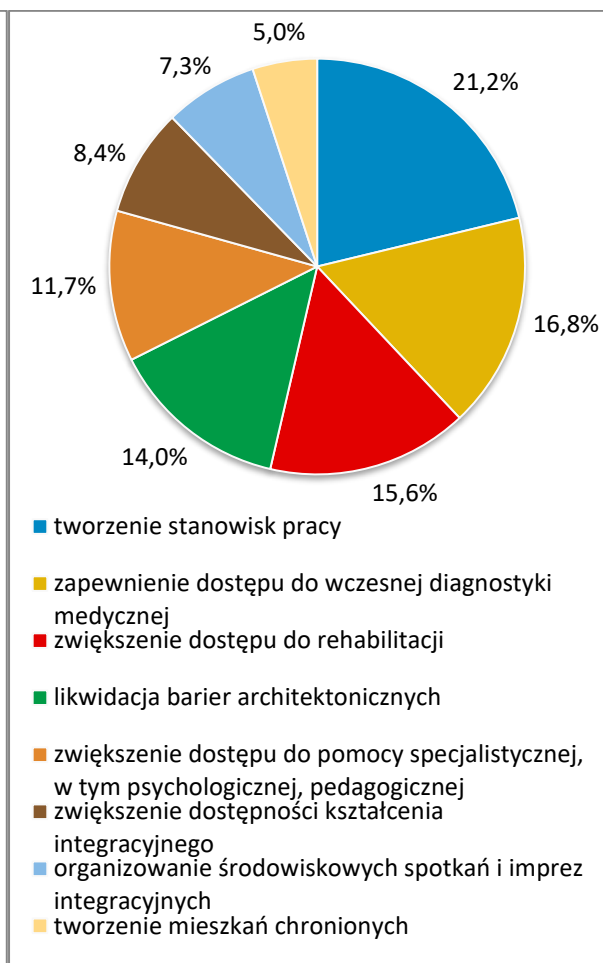
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (25,7%), rozwój usług opiekuńczych (23%) i zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (21,9%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy

Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?

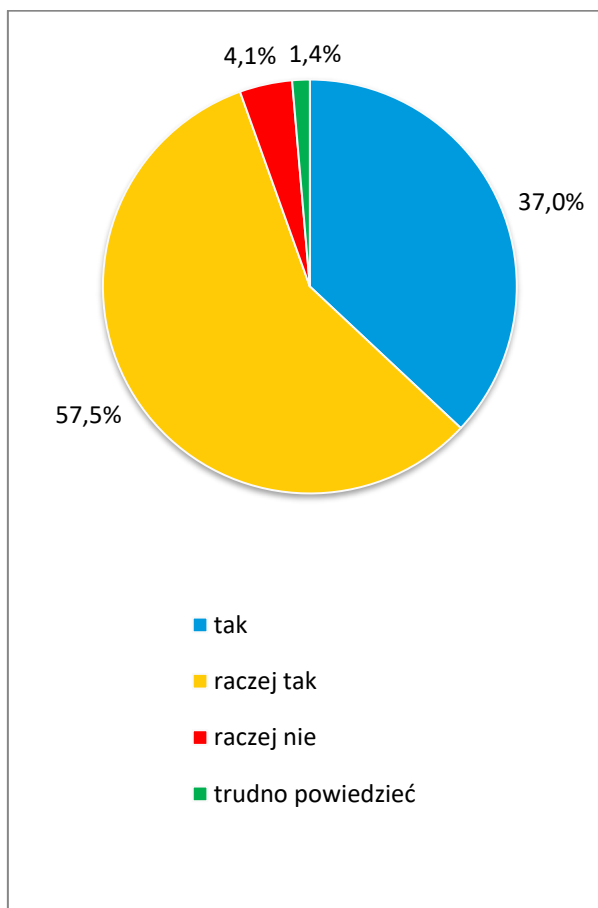
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: brak odpowiednich ofert pracy (18%), utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (16,4%), bariery architektoniczne (15,8%) oraz izolacja społeczna (12%).

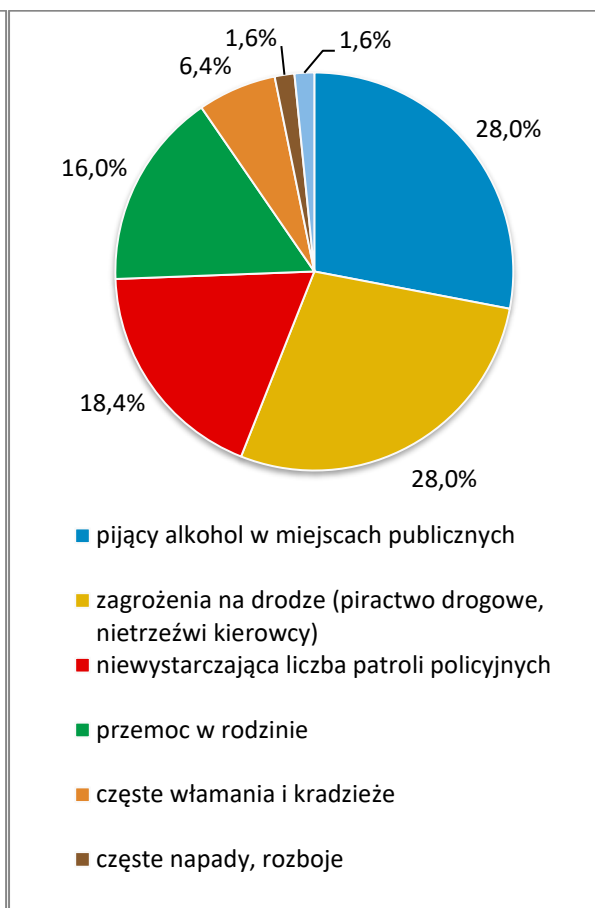
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na tworzeniu stanowisk pracy (21,2%), zapewnieniu dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej (16,8%), zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (15,6%) oraz likwidacji barier architektonicznych (14%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

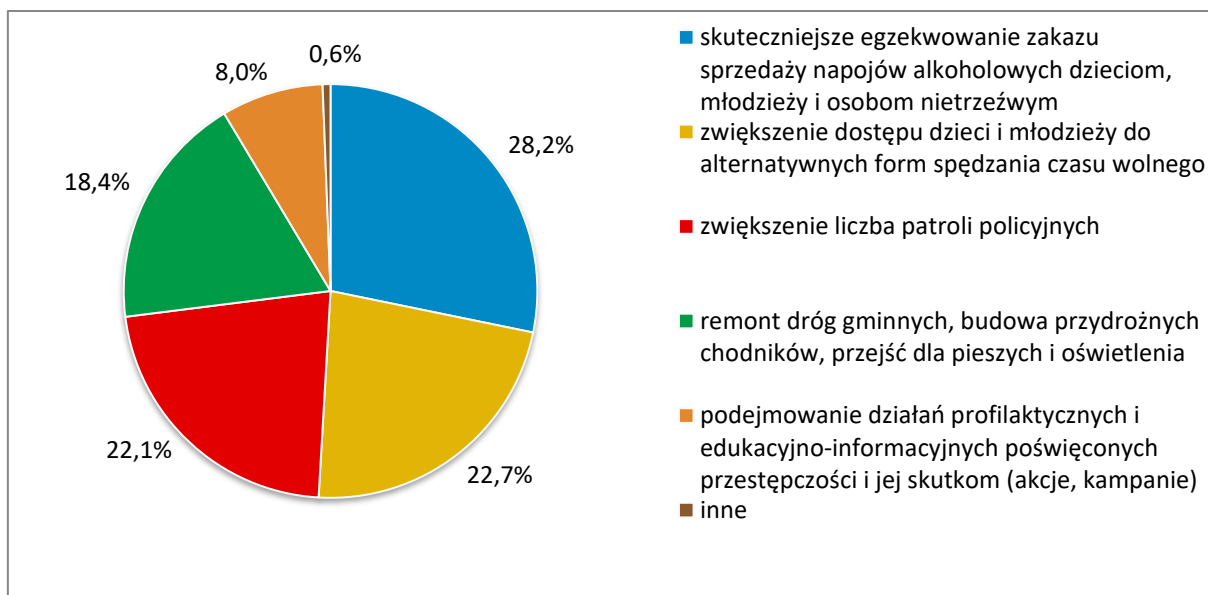

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 94,5%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jedynie 4,1% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali osoby pijące alkohol w miejscach publicznych i zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; po 28%), niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (18,4%) oraz przemoc w rodzinie (16%).

Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby takie działania, jak skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (28,2%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwiększenie liczby patroli policyjnych (po 22,1%) oraz remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (18,4%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Tabela 25. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijający się lokalny rynek pracy; wzrost liczby ofert pracy ▪ współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych (prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne, staże) ▪ upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ pomoc i wsparcie GOPS-u dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialnej; dobra znajomość ich sytuacji, dożywanie dzieci w szkołach ▪ istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny i psychologa ▪ dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego ▪ dobrze rozwinięta baza szkolna i infrastruktura sportowo-rekreacyjna ▪ dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3. ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego ▪ działalność świetlicy środowiskowej ▪ funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, Biblioteki Publicznej i Kina ▪ działalność GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy ▪ podejmowanie działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjno-szkoleniowych w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie; m.in. realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych ▪ brak podmiotów ekonomii społecznej działających jako przedsiębiorstwa społeczne i jednostki reintegracyjne ▪ brak placówek wsparcia dla osób bezdomnych ▪ niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak chętnych do pracy w charakterze asystenta rodziny ▪ niewystarczająca, w stosunku do potrzeb, liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ nieodpowiedni dostępu do specjalistycznej opieki medycznej w gminie ▪ niedostateczny dostęp do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie; niedostateczna liczba specjalistów, np. terapeutów i psychiatrów ▪ brak grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ niewystarczająca liczba pracowników świadczących wsparcie osobom starszym i z niepełnosprawnością ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ utrudniony dostęp do opieki geriatrycznej ▪ istnienie barier utrudniających osobom z niepełnosprawnością codzienne życie, w tym architektonicznych ▪ nieodpowiednia, w stosunku do potrzeb, liczba pracowników socjalnych ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej ▪ niewielki stopień absorpcji środków finansowych z funduszy zewnętrznych

<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobra dostępność podstawowej opieki zdrowotnej ▪ organizowanie usług opiekuńczych ▪ działalność Domu Seniora, Warsztatu Terapii Zajęciowej i Strzałkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku ▪ podejmowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej oraz z przedstawicielami kościoła (oddział Caritas w Strzałkowie); dobrze działające organizacje kulturalne i sportowe na terenie gminy ▪ prężna działalność i duży potencjał organizacji pozarządowych na rzecz rodzin i dzieci oraz osób starszych i z niepełnosprawnością ▪ promowanie i funkcjonowanie wolontariatu w placówkach oświatowych 	<p>na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej</p>
--	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zróżnicowane formy pomocy ▪ motywowanie osób długotrwale bezrobotnych do podjęcia pracy ▪ aktywna promocja gminy i jej walorów; przyciąganie nowych inwestorów, rozwój turystyki i rekreacji ▪ promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ zmniejszenie skali wykluczenia społecznego dzięki Programowi „Rodzina 500+” ▪ rozwój oferty spędzania czasu wolnego ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ promowanie zdrowego trybu życia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek aktywności zawodowej w wyniku Programu „Rodzina 500+” ▪ zjawisko dziedziczenia bezrobocia i długotrwałego pozostawania bez pracy ▪ zjawisko eurosieroctwa ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ spadek opłacalności produkcji rolnej ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków ▪ obniżenie poziomu życia ▪ bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych

- rozwój sieci placówek pomocowych w obszarze uzależnień i przemocy
- tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie i motywowanie do udziału w tych grupach
- rozwój usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych
- promowanie aktywnego starzenia się
- możliwość uzyskania przez osoby starsze i z niepełnosprawnością pomocy ze strony rodziny
- dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością
- wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnością
- możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- możliwość ubiegania się o dotacje rządowe na realizację lokalnej polityki społecznej
- zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej
- rozbudowa infrastruktury placówek pomocy społecznej na szczeblu ponadgminnym
- rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy
- pobudzanie aktywności społecznej
- rosnące zaangażowanie w wolontariat
- osłabienie więzi rodzinnych i nietrwałość związków małżeńskich
- brak pozytywnych wzorców zachowań
- obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej
- coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- alkoholizm jako przyczyna wielu problemów społecznych
- wzrost skali zachowań ryzykownych
- rosnąca skala agresji wśród młodzieży
- zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi
- przemoc w rodzinie i wzrost zachowań agresywnych wśród dzieci i młodzieży
- zwiększająca się liczba rodzin wymagających, z powodu przemocy, interwencji, podjęcia działań interdyscyplinarnych,
- zwiększająca się liczba osób starszych
- samotność i izolacja osób starszych i z niepełnosprawnością
- popadanie przez pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego
- niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej; zbyt duże obciążenie zadaniami samorządu gminy
- bariery w budowaniu płaćterstw publiczno-privatnych
- bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Strzałkowo, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększające się ryzyko chorób i niepełnosprawności, co wymaga m.in. poszerzenia dostępu do usług opiekuńczych i zapewnienia dostępu do specjalistycznych usług specjalistycznych, rehabilitacyjnych i medycznych, a także rozwijania oferty wsparcia dziennego dla osób starszych i z niepełnosprawnością, w tym rozszerzenia wachlarza środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych w ramach funkcjonujących w gminie ośrodków wsparcia, dalszego likwidowania barier architektonicznych oraz udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnością w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia;
- aktywizację i wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i pozostających bez pracy, m.in. poprzez pracę socjalną i poradnictwo, zwiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie lokali socjalnych i wspomaganych, udzielanie pomocy w znalezieniu zatrudnienia przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, propagowanie przedsiębiorczości, kontynuowanie działań na rzecz pozyskania podmiotów tworzących nowe miejsca pracy, dalszą poprawę warunków do inwestowania w gminie, wspierania rozwoju firm już istniejących oraz rolnictwa i zmian w rolnictwie, lepszego wykorzystania posiadanych przez gminę walorów;
- trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności, co wymaga m.in. dalszego edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, poszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego, wsparcia ze strony asystenta rodziny, a także zwiększenia dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- zagrożenie problemami uzależnień i przemocy domowej, które powodują m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej i prawnej (m.in.

w ramach działającego w gminie punktu konsultacyjnego) oraz wspierania ruchu samopomocowego, w tym działań mających na celu powołanie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy;

- zwiększenie dostępu do ochrony zdrowia, głównie specjalistycznej opieki zdrowotnej, oraz kontynuowanie działań prozdrowotnych;
- poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego, m.in. poprzez dalsze monitorowanie i patrolowanie miejsc publicznych oraz kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości
- zwiększenie aktywności obywatelskiej oraz profesjonalizację lokalnego systemu pomocy społecznej poprzez m.in. wspieranie i rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej działającego w gminie w obszarze polityki społecznej oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego podmiotami, a także stałe doskonalenie i poszerzenie służb społecznych i rozwijanie infrastruktury socjalnej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2023-2030. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym:** zwiększanie udziału osób starszych i osób z niepełnosprawnością w życiu społeczności lokalnej oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej;
2. **Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju, zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;

- 3. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego:** rozwijanie i wspieranie sektora ekonomii społecznej i solidarnej oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego podmiotami, a także doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Strzałkowo w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 jest:

przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego, skuteczne przywracanie rodzinom zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz integrowanie i stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju.

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne

1. Zwiększanie udziału osób starszych i osób z niepełnosprawnością w życiu społeczności lokalnej.
2. Wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Informowanie osób starszych i z niepełnosprawnością o dostępnych formach pomocy, podejmowanych na ich rzecz działaniach oraz przysługujących im prawach.
2. Udzielanie osobom starszym i z niepełnosprawnością wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Rozwijanie usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.

5. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnością, np. „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością”.
6. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i z niepełnosprawnością.
7. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnością – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych, Domu Seniora, Strzałkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, oraz przy współpracy z podmiotami ekonomii społecznej.
8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością oraz wykorzystujących ich potencjał.
9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, m.in. z podmiotami leczniczymi, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
11. Rozwój wolontariatu na rzecz wspierania osób starszych i z niepełnosprawnością w codziennym życiu.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, rozwijanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej, oraz tworzenie warunków do rozwoju handlu i rynku usług.
3. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
4. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów, rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystyki.
5. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udział w realizacji programów aktywizacji i integracji osób bezrobotnych.
6. Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców gminy samozatrudnienia oraz udzielanie informacji na temat możliwości pozyskania środków finansowych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej.
7. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
8. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
9. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.

10. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.
11. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
12. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia (podejmowanie współpracy w tym zakresie z ośrodkami wsparcia zapewniającymi schronienie).
13. Podejmowanie działań na rzecz uchodźców, m.in. zapewnienie schronienia, udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i psychologicznego, udzielenie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, organizowanie bezpłatnych kursów językowych.
14. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie lokali socjalnych i wspomaganych.
15. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
16. Podejmowanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Strzałkowo, Rada Gminy Strzałkowo, Urząd Gminy Strzałkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie, Dom Seniora w Strzałkowie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, Strzałkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, jednostki sportowo-rekreacyjne, Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, podmioty lecznicze, ośrodki wsparcia, w tym noclegownie i schroniska, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i w kryzysie bezdomności, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Wzrost aktywności gospodarczej w gminie, większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy, usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, efektywniejszy udział seniorów i osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju, zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
3. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
4. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.
2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin bezradnych opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku.

7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie rodzinnych imprez integracyjnych.
8. Rozwijanie w gminie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
9. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
10. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
11. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, podmiotów ekonomii społecznej i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Wspieranie działań służących zwiększeniu dostępu mieszkańcom gminy do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, w tym zapewnieniu dostępu do opieki geriatrycznej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozwijanie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień oraz ośrodkami wsparcia i ośrodkami interwencji kryzysowej funkcjonującymi poza gminą.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. W razie potrzeby utworzenie w gminie mieszkania chronionego dla ofiar przemocy w rodzinie, zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy i Ośrodkiem Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 4.:

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.

4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez budowę i remont dróg gminnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Strzałkowo, Rada Gminy Strzałkowo, Urząd Gminy Strzałkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzałkowie, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w Strzałkowie, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Strzałkowo, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupcy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słupcy, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, podmioty ekonomii społecznej udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, w tym dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, organizacje zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Niższy odsetek rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci z niepełnosprawnością, podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, wydawniejsze wsparcie dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, wzrost zasobu wiedzy mieszkańców o przestępczości i jej skutkach, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.:

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie i wspieranie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego podmiotami.
2. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem ekonomii społecznej i solidarnej oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych, np. spółdzielni socjalnej, klubu lub centrum integracji społecznej.
3. Inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
6. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.
2. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny.
3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.

5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej GOPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Wójt Gminy Strzałkowo, Rada Gminy Strzałkowo, Urząd Gminy Strzałkowo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzałkowie i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem ekonomii społecznej i solidarnej, większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług.

V. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny.
- Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań (poniżej zaprezentowano propozycję projektów przygotowanych w trakcie prac nad strategią).

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

Projekt 1.

nazwa projektu		Jesienny rajd rowerowy i spotkanie bożonarodzeniowe
wnioskodawca projektu	▪ Stowarzyszenie Sportowo-Kulturalne „Gramy dalej”	
partnerzy w realizacji projektu	▪ Gmina Strzałkowo ▪ Świetlica Środowiskowa w Strzałkowie	
cele projektu	▪ profilaktyczna działalność dotycząca uzależnień psychospołecznych ▪ zapobieganie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ▪ profilaktyka uzależnień ▪ wsparcie w walce z ubóstwem	
beneficjenci projektu	▪ dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo ▪ dorośli i dzieci dotknięci ubóstwem ▪ rodziny z problemem uzależnień	

Projekt 2.

nazwa projektu	Sprzątanie grobów zmarłych podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie
wnioskodawca projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkoła Podstawowa w Strzałkowie ▪ Lokalne Centrum Wolontariatu
partnerzy w realizacji projektu	Pracownicy i pensjonariusze Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie
cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ integracja wolontariuszy z osobami z niepełnosprawnością ▪ rozwijanie wśród młodzieży postaw zaangażowania na rzecz społeczności lokalnej
beneficjenci projektu	Rodziny pensjonariuszy i pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie

VI. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023-2030 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzałkowie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 26. Ramy finansowe strategii w latach 2023-2030 (w zł)

2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.
8.030.481,00	8.100.000,00	8.150.000,00	8.200.000,00
2027 r.	2028 r.	2029 r.	2030 r.
8250.000,00	8.300.000,00	8.350.000,00	8.400.000,00

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2019-2021.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład, którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za 2021 r. oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 27. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2021 r.	wartość docelowa w 2030 r.
udział osób w wieku poprodukcyjnym	18,9	22,5
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	79	90
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	189	195
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	21	25
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (0)	-
liczba osób objętych wsparciem w ramach domu seniora	61	75
Liczba osób uczęszczających na zajęcia uniwersytetu trzeciego wieku	350	380
liczba nowo utworzonych przez gminę i jej jednostki organizacyjne miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością		
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	4	7
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i z niepełnosprawnością		10
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	1.046	1.200
liczba osób bezrobotnych w gminie	240	220

liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	131, 180, 1	100,150, 2
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	197, 634, 38	190, 620, 35
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	13 (3)	50 (0)
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	46	41
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	0	2
liczba uchodźców objętych wsparciem	0	0
liczba mieszkań komunalnych i lokali socjalnych (oraz wspomaganych)	96 i 12 (0)	100 i 15 (0)
cel strategiczny 2		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	351	350
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (3)	1 (8)
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	1	5
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (i liczba osób objętych w ich ramach opieką)	1 (29)	1 (29)
liczba realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka (oraz liczba osób nimi objętych)	...(…)	4 (320)
liczba przedsięwzięć gminy w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej		
liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	34.375	34.400
liczba porad udzielonych w gminie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	35.632	35.900
liczba realizowanych programów zdrowotnych (oraz liczba osób nimi objętych)	... (...)	
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	12, 0, 5	15, 0, 7
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	64	70
liczba grup samopomocowych (oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem)	0 (0)	1 (20)
liczba rodzin objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	24	30
liczba osób objętych wsparciem w ramach mieszkania chronionego	0	15
liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia		
liczba osób umieszczonych w ośrodkach interwencji kryzysowej		
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	-	5
liczba stwierdzonych przestępstw	115	110
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	-	5
cel strategiczny 3		
liczba pracowników GOPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	20 (4)	22 (4)
liczba pracowników GOPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	7	12
liczba podmiotów ekonomii społecznej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych	0	0
liczba organizacji pozarządowych	37	45

Źródło danych: Urząd Gminy Strzałkowo.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2019-2021	21
Tabela 2. Kadra GOPS-u w 2021 r.....	30
Tabela 3. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2019-2021.....	30
Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2019-2021	31
Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2019-2021.....	33
Tabela 6. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie w latach 2019-2021	34
Tabela 7. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2019-2021.....	34
Tabela 8. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2019-2021.....	35
Tabela 9. Świadczenia „Dobry Start” przyznane w gminie w latach 2019-2021 .	36
Tabela 10. Karty Dużej Rodziny przyznane w gminie w latach 2019-2021.....	36
Tabela 11. Instytucje wsparcia w gminie.....	37
Tabela 12. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	37
Tabela 13. Formy świadczeń dla osób starszych (65 lat i więcej) udzielonych w gminie w latach 2019-2021	43
Tabela 14. Podmioty lecznicze i apteki w gminie.....	44
Tabela 15. Działalność Przychodni Lekarza Rodzinnego „Stepamed” w Strzałkowie w latach 2019-2021	45
Tabela 16. Osoby* z orzeczoną niezdolności do pracy zamieszkałe w gminie, otrzymujące świadczenia wypłacane z ZUS** na koniec 2021 r.	51
Tabela 17. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2019-2021	52
Tabela 18. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.....	57
Tabela 19. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie.....	60
Tabela 20. Placówki kulturalne w gminie	62
Tabela 21. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	63

Tabela 22. Podmioty ekonomii społecznej w gminie	66
Tabela 23. Przepięstwa ujawnione na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie w 2021 r.....	69
Tabela 24. Działania prewencyjne na terenie działania Posterunku Policji w Strzałkowie w 2021 r.....	70
Tabela 25. Analiza SWOT.....	88
Tabela 26. Ramy finansowe strategii w latach 2023-2030 (w zł)	108
Tabela 27. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	109

Wykresy:

Wykres 1. Osoby w gminie, którym w latach 2019-2021 udzielono pomocy i wsparcia	18
Wykres 2. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie.....	18
Wykres 3. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie pieniężne.....	18
Wykres 4. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie niepieniężne.....	18
Wykres 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019- 2021 (liczba osób w rodzinach)	19
Wykres 6. Mieszkania w gminie w latach 2019-2020	20
Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2019-2021	20
Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	23
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2019-2021	24
Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2021 r.....	24
Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2019-2020* .	26
Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2019-2021	26
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2021 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia	27
Wykres 17. Stopa bezrobocia w powiecie słupeckim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2019-2021 (w %)	28
Wykresy 18-19. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2019-2021	40

Wykresy 20-21. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2019-2021	40
Wykres 22. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2021 r. .	47
Wykres 23. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2021 r.....	47
Wykres 24. Osoby z niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy w 2002 r.	49
Wykres 25. Struktura wiekowa osób z niepełnosprawnością w gminie w 2002 r.	49
Wykres 26. Osoby z niepełnosprawnością w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 r.	50
Wykres 27. Osoby z niepełnosprawnością w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 r.	50
Wykres 28. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez MZON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2019-2021 .	51
Wykres 29. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2019-2021.....	55
Wykres 30. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2019-2021	56
Wykres 31. Warunki życia w gminie	73
Wykres 32. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy	74
Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	75
Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	76
Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?.....	76
Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	77
Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?.....	77
Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	78
Wykres 39. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	78
Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	79
Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	79

Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	80
Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	81
Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	81
Wykres 45. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?	82
Wykres 46. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	82
Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	83
Wykres 48. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy	84
Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	84
Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy	85
Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?	85
Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	86
Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	86
Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	87

Uzasadnienie

do Uchwały Nr XLI/384/2023 Rady Gminy Strzałkowo z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzałkowo na lata 2023 - 2030

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 2268 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia ta jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej i wskazywać będzie kierunki i priorytety przyjęte dla rozwiązywania problemów społecznych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych.

Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Synowiec